
Tussentijdse evaluatie Nota reserves en voorzieningen 2011-2015

Februari 2014 (1563576)

---

1. Inleiding

1a. Aanleiding

Op 27 januari 2011 hebben Provinciale Staten de Nota reserves en voorzieningen 2011-2015 vastgesteld (Edocs 1020118)). In deze nota is het beleid voor de jaren 2011-2015 vastgelegd.

Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2013-2017 is vanuit Provinciale Staten de wens uitgesproken om tussentijds over het beleid inzake reserves en voorzieningen te spreken. Door de portefeuillehouder Financiën is toegezegd dat hieraan invulling zal worden gegeven vóór de behandeling van de jaarrekening 2013.

Wij hebben ervoor gekozen om dit te doen op basis van een korte tussentijdse evaluatie van de bestaande nota.

1b. Afspraken financiële verordening

In de financiële verordening van de provincie Flevoland is in artikel 13 het volgende vastgelegd:

1. Het college biedt tenminste eenmaal per 4 jaar de nota reserves en voorzieningen aan ter behandeling en vaststelling door Provinciale Staten.
2. De nota behandelt:
  - a. de vorming en besteding van reserves;
  - b. de vorming en besteding van voorzieningen;
  - c. evaluatie van de bestaande reserves en voorzieningen;
  - d. de gewenste weerstandscapaciteit.

1c. Tussentijdse evaluatie

Ofschoon de financiële verordening zich niet verzet tegen het nu reeds uitbrengen van een nieuwe nota reserves en voorzieningen, geven wij er de voorkeur aan op dit moment te volstaan met een tussentijdse evaluatie van de bestaande nota. In de loop van 2015 zal dan een nieuwe Nota reserves en voorzieningen 2016-2019 worden opgesteld, die na de statenverkiezingen door Provinciale Staten in de nieuwe samenstelling kan worden behandeld.

1d. Korte samenvatting Nota reserves en voorzieningen 2011-2015

De huidige nota reserves en voorzieningen 2011-2015 (als bijlage bijgevoegd) bestaat ruwweg uit twee onderdelen:

A: algemene beleidsuitgangspunten

B: nadere uitwerking per reserve/voorziening

Deze twee onderdelen worden hieronder kort weergegeven

A: Algemene beleidsuitgangspunten nota reserves en voorzieningen 2011-2015:

1. Reserves en voorzieningen met een algemene (brede) doelstelling hebben de voorkeur boven reserves en voorzieningen met een specifiek doel; het aantal reserves en voorzieningen dient beperkt te blijven;
2. De instelling van een nieuwe reserve of voorziening dient gebaseerd te zijn op een duidelijke beleidsmatige en financiële onderbouwing. Daarbij worden aspecten als nut en noodzaak, omvang, instandhoudingduur en voeding voldoende helder beschreven. Deze beschrijvingen worden gehanteerd als vuistregels;
3. Provinciale Staten nemen besluiten over de Instelling en opheffing van reserves en voorzieningen;

4. Provinciale Staten kunnen binnen gedelegeerde reserves bedragen voor projecten of doelen oormerken en Gedeputeerde Staten machtigen de verdere uitvoeringsbesluiten hiervoor te nemen;
5. Aan de reserves wordt geen rente toegevoegd;
6. Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit wordt uitsluitend rekening gehouden met vrij besteedbare middelen en niet met geormerkte of anderszins verplichte middelen;
7. Voor de algemene reserve geldt als minimum en maximumomvang 5% respectievelijk 10% van de begrotingsomvang voor bestemming.

B: Uitwerking per reserve/voorziening in de vorm van een gestandaardiseerd informatieblad met daarin de volgende aspecten:

- a. Instellingsdatum:
- b. Doel:
- c. Instandhoudingduur:
- d. Voeding:
- e. Vastgestelde bandbreedte:
- f. Beslissingsbevoegdheid:

1e. Reikwijdte tussentijdse evaluatie huidige nota

Wij hebben de hierboven onder 1 tot en met 7 genoemde algemene beleidsuitgangspunten uit de huidige nota reserves en voorzieningen 2011-2015 opnieuw tegen het licht gehouden. Op deze punten komen wij in paragraaf 2 van deze evaluatie terug.

Daarnaast hebben wij de informatiebladen per reserve/voorziening geactualiseerd. Deze actualisatie bestaat uit:

- het toevoegen van informatiebladen voor de ná januari 2011 nieuw ingestelde reserves en voorzieningen;
- het waar nodig actualiseren van de opgenomen informatie van de voor januari 2011 reeds bestaande reserves en voorzieningen.

In paragraaf 3 worden de belangrijkste wijzigingen vermeld en toegelicht; de geactualiseerde informatiebladen zijn als bijlage bij deze evaluatie gevoegd.

Ten slotte wordt in paragraaf 4 een voorstel gedaan een bestaande bestemmingsreserve op te heffen (de reserve risico's kapitaalverstrekking) en een nieuwe bestemmingsreserve in te stellen (de reserve Nieuwe Natuur).

2 Evaluatie

2a. Evaluatie algemene beleidsuitgangspunten

Zoals in de inleiding is aangegeven bevat de huidige nota reserves en voorzieningen 2011-2015 een zevental algemene beleidsuitgangspunten. Een vijftal daarvan kan naar onze mening onverkort gehandhaafd blijven. We hebben deze punten hieronder benoemd en de daarbij destijds gehanteerde argumentatie in de vigerende Nota reserves en voorzieningen 2011-2015 kort samengevat. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar genoemde Nota, waarvan de tekst als bijlage is bijgevoegd.

Het betreft hier de volgende vijf beleidsuitgangspunten:

1. Reserves en voorzieningen met een algemene (brede) doelstelling hebben de voorkeur boven reserves en voorzieningen met een specifiek doel; het aantal reserves en voorzieningen dient beperkt te blijven.

Argumentatie: Door voor reserves en voorzieningen een brede doelstelling te hanteren, kan het aantal reserves beperkt blijven. Dit bevordert het inzicht in de financiële

---

mogelijkheden. Daarnaast wordt hiermee de integrale afweging bij de inzet van middelen bevorderd.

2. De instelling van een nieuwe reserve of voorziening dient gebaseerd te zijn op een duidelijke beleidsmatige en financiële onderbouwing. Daarbij worden aspecten als nut en noodzaak, omvang, instandhoudingduur en voeding voldoende helder beschreven. Deze beschrijvingen worden gehanteerd als vuistregels.

Argumentatie: Bij het beoordelen van nut en noodzaak van een individuele reserve/voorziening is informatie nodig. Daarom wordt gewerkt met een gestandaardiseerd informatieblad per reserve/voorziening. In dit informatieblad worden een aantal basiskenmerken van de reserve/voorziening is opgenomen en wordt relevante achtergrondinformatie gegeven.

3. Provinciale Staten nemen besluiten over de Instelling en opheffing van reserves en voorzieningen.

Argumentatie: Provinciale Staten zijn bevoegd op grond van het budgetrecht om reserves of voorzieningen in te stellen of op te heffen. Hiertoe nemen zij expliciete besluiten.

4. Provinciale Staten kunnen binnen gedelegeerde reserves bedragen voor projecten of doelen oormerken en Gedeputeerde Staten machtigen de verdere uitvoeringsbesluiten hiervoor te nemen.

Argumentatie: Ten laste van de bestemmingsreserves worden verplichtingen aangegaan, die leiden tot onttrekkingen. Wanneer er verplichtingen worden aangegaan ten laste van reserves gebeurt dit via een besluit van Provinciale Staten. Deze onttrekkingen worden verwerkt en geautoriseerd in de programmabegroting. Daarnaast kan het zijn dat Provinciale Staten uitspreken een impuls te willen geven aan bepaalde doelen of projecten, die nog niet volledig uitgewerkt zijn. In die gevallen kan gewerkt worden met oormerken binnen een bepaalde reserve, waarbij door Provinciale Staten kaders worden gegeven voor de besteding. De uitwerking hiervan wordt vervolgens door Gedeputeerde Staten ter hand genomen.

5. Aan de reserves wordt geen rente toegevoegd.

Argumentatie: Mede doordat de provincie beschikt over reserves en voorzieningen kunnen investeringen uit eigen middelen worden gefinancierd. Hierdoor bespaart de provincie rentekosten. Vanuit bedrijfseconomische principes worden wel rentekosten toegerekend aan de investeringen. Deze zogenaamde bespaarde rente wordt jaarlijks in de begroting geraamd als algemeen dekkingsmiddel, dus zonder dat daaraan een specifieke bestemming wordt gegeven.

De bespaarde rente zou ook jaarlijks aan de reserves kunnen worden toegevoegd, waardoor de reserves automatisch doorgroeien en daarmee tevens worden beschermd tegen geldontwaarding. Hiervoor is niet gekozen omdat een automatische toevoeging aan de reserves een deel van de financiële ruimte impliciet onttrekt aan de besluitvorming rondom de allocatie van middelen.

Op de andere twee beleidsuitgangspunten (6: 'bepaling weerstandcapaciteit' en 7: 'minimum/maximium-omvang algemene reserve') wordt hieronder specifiek nader ingegaan.

2b. Behandeling reserves bij bepaling weerstandcapaciteit

De beschikbare middelen in de reserves vormen een deel van de weerstandcapaciteit van de provincie. De reserves zijn te onderscheiden in de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

De bestemmingsreserves zijn gevormd voor een specifiek doel. Daaraan ligt een onderbouwing ten grondslag, zowel voor wat betreft de inhoudelijke doelstelling van de reserve als voor de hoogte, de wijze van voeding, de instandhoudingduur en de bandbreedte van de omvang van de bestemmingsreserve. Deze onderbouwing wordt periodiek herijkt, in ieder geval eens in de vier jaar bij het vaststellen van een nieuwe nota reserves en voorzieningen. Gelet hierop bevatten bestemmingsreserves in beginsel geen vrije ruimte, tenzij wordt besloten om wijziging aan te brengen in de doelstellingen c.a. van de bestemmingsreserve. Om die reden wordt geadviseerd de aanwezige middelen in de bestemmingsreserves volledig buiten beschouwing te laten bij het bepalen van de weerstandcapaciteit. Dit is een aanscherping ten opzichte van het huidige beleid. Op dit moment wordt nog per bestemmingsreserve bezien of daar binnen nog vrije (niet geprogrammeerde) ruimte aanwezig is. Deze ruimte wordt meegerekend als weerstandcapaciteit. In de vastgestelde programma begroting 2014 is deze vrije ruimte in totaal berekend op € 1,2 mln. Door het abstraheren hiervan daalt de dekkinggraad (weerstandratio) van 1,83 naar 1,78.

Deze nieuw voorgestelde lijn (het buiten beschouwing laten van de bestemmingsreserves bij het bepalen van de weerstandcapaciteit) maakt het makkelijker om snel op ieder gewenst moment de actuele weerstandcapaciteit te bepalen.

De algemene reserve is noodzakelijk om te voorkomen dat bij incidentele tegenvallers ombuigingen op het bestaande beleid nodig zijn. Ook kan de reserve worden benut voor incidentele uitgaven waarvoor geen andere dekking beschikbaar is. Tenslotte wordt de algemene reserve in voorkomende gevallen gebruikt om geormerkte middelen van het ene naar het andere jaar over te hevelen.

De algemene reserve is naar haar aard volledig te beschouwen als vrije ruimte, afgezien van eventuele oormerken die daarbinnen zijn opgenomen. Daarmee maakt de vrije ruimte in de algemene reserve onderdeel uit van de weerstandcapaciteit.

Voorgesteld wordt om vanaf 2014 de algemene reserve te zuiveren van de bovengenoemde oormerken en deze oormerken onder te brengen in een (bestaande) bestemmingsreserve, de reserve strategische en ontwikkelingsprojecten. Daardoor kan de totale algemene reserve tot de (incidentele) weerstandcapaciteit worden gerekend. Dit maakt het makkelijker om snel op ieder gewenst moment de actuele weerstandcapaciteit te bepalen. Voor de omvang van de weerstandcapaciteit heeft deze voorgestelde gewijzigde verwerking geen gevolgen.

Volledigheidshalve wordt nog vermeld dat voorzieningen naar hun aard volledig bestemd zijn voor toekomstige verplichtingen en derhalve geen vrije ruimte kennen die tot de weerstandcapaciteit zou kunnen worden gerekend.

2c. Omvang weerstandratio

In dit verband stellen we tevens voor om op een meer dynamische wijze om te gaan met de gewenste weerstandratio. Op dit moment hanteren wij het uitgangspunt dat deze ratio (het quotiënt van totale weerstandcapaciteit en totale risico's) minimaal 1,1 dient te zijn. Dit leidt er in de praktijk toe dat een beperkte mutatie in de risico's direct aanleiding kan geven om de weerstandcapaciteit te verhogen.

Wij stellen daarom een andere benadering voor waarbij gewerkt wordt met een langjarige gewenste bandbreedte voor de weerstandratio.

Voor het bepalen van de hoogte van de gewenste langjarige weerstandsratio hebben we gekeken naar de feitelijke weerstandsratio's in andere provincies. Deze loopt op basis van de begrotingen 2014 uiteen van 1,0 tot 29,3. Het gemiddeld is 4,8, waarbij aangetekend wordt dat in op één na alle provincies de ratio beneden de 6,5 ligt. De ratio's lopen dus nogal uiteen, waarschijnlijk deels door verschillen in benadering en deels door verschillen in rijkdom. Er zijn (inclusief Flevoland) acht provincies die een weerstandsratio hebben tussen 1,0 en 2,2.

Er zijn geen landelijke richtlijnen voor de gewenste hoogte van de weerstandratio. Wel wordt in den lande soms onderstaand overzicht gehanteerd dat het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) heeft opgesteld.

<i>Kwalificatie</i>	<i>Ratio</i>
Uitstekend	> 2,0
Ruim voldoende	> 1,4 - 2,0
Voldoende	>1,0 - 1,4
Matig	> 0,8 - 1,0
Onvoldoende	> 0,6 - 0,8
Ruim onvoldoende	≤ 0,6

Op basis van de situatie in andere provincies en de kwalificaties van het NAR stellen wij voor om uit te gaan van een gewenste langjarige weerstandratio met een bandbreedte tussen 1,1 en 2,0. Met zo'n variabele norm hoeven mutaties in het risicoprofiel niet direct tot mutaties in de weerstandcapaciteit te leiden. Indien de feitelijke ratio richting de 1,1 daalt, zal uiteraard wel tijdig gekeken worden naar mogelijkheden om binnen redelijke termijn weer richting het midden van de bandbreedte uit te komen. Indien de ratio meerjarig boven de 2,0 uitkomt, kan bezien worden of er aanleiding bestaat de weerstandcapaciteit te beperken, bijvoorbeeld door middelen uit de algemene reserve over te brengen naar bestemmingsreserves en langs die weg in te zetten voor beleidsmatige uitgaven.

2d. Grenzen aan omvang algemene reserve

De algemene reserve is de belangrijkste component van de incidentele weerstandcapaciteit.

Voor de omvang van de algemene reserve is in de huidige Nota reserves en voorzieningen een bandbreedte vastgesteld. Deze bedraagt minimaal 5% en maximaal 10% van de begrotingsomvang voor bestemming; met de begrotingsomvang wordt bedoeld het totaal van de geraamde c.q. verantwoorde lasten in het jaar waarop de bandbreedte van toepassing is. Voor het begrotingsjaar 2014 betekent dit een ondergrens van circa € 10,4 mln. De ondergrens van 5% wordt beschouwd als een minimumbuffer, ongeacht de hoogte van de risico's die de provincie loopt. De bovengrens is destijds ingesteld om te voorkomen dat er teveel middelen onbestemd zouden worden gereserveerd en daarmee niet zouden kunnen worden ingezet voor het realiseren van beleidsdoelstellingen.

Aan de risico's en de beschikbare weerstandcapaciteit wordt jaarlijks in de paragraaf "Weerstandsvermogen" bij de begroting en jaarrekening aandacht besteed. In dit verband wordt opgemerkt dat de kwantificering van de risico's en daarmee de bepaling van de noodzakelijke weerstandcapaciteit beschouwd moet worden als een benadering met een indicatief karakter.

Bij de bepaling van de gewenste minimumomvang van de algemene reserve moet worden bedacht dat de weerstandcapaciteit bestaat uit twee componenten; een incidentele en een structurele.

De algemene reserve maakt onderdeel uit van de incidentele weerstandcapaciteit. Deze totale incidentele weerstandcapaciteit is bedoeld ter dekking van incidentele risico's. Daarnaast beschikt de provincie over een structurele weerstandcapaciteit. Deze bestaat vooral uit de onbenutte belastingcapaciteit. Dit biedt de mogelijkheid om structurele tegenvallers in eerste instantie incidenteel te dekken vanuit de reserves, maar structureel op een andere wijze dekking te vinden. Dit kan enerzijds door structurele ombuigingen door te voeren en anderzijds door gebruik te maken van de beschikbare structurele weerstandcapaciteit. Uiteraard zal deze afweging door Provinciale Staten moeten worden gemaakt.

Door het werken met een weerstandratio waarin het totaal aan risico's wordt afgezet tegen de totale weerstandcapaciteit, is de noodzaak om afzonderlijk voor de algemene reserve een bovengrens te bepalen minder relevant. In zekere zin wordt dan gewerkt met een dubbele norm, een voor de gewenste weerstandratio en een voor de omvang van de algemene reserve daarbinnen. Naar onze mening is er derhalve geen aanleiding om de bovengrens te handhaven. Wel vinden wij het handhaven van een ondergrens verstandig. Het is namelijk van belang om over direct beschikbare middelen te kunnen beschikken als daartoe de noodzaak bestaat. Indien de weerstandcapaciteit uitsluitend zou bestaan uit de onbenutte belastingcapaciteit, zou hiervan geen sprake zijn. Om die reden zijn wij van mening dat de huidige ondergrens voor de omvang van de algemene reserve (5% van het begrotingstotaal) gehandhaafd dient te blijven.

3 Wijzigingen in doelstellingen c.a. van individuele reserves en voorzieningen

Voor de door Provinciale Staten ingestelde reserves wordt gewerkt met gestandaardiseerde informatiebladen waarop per reserve/voorziening de volgende informatie is opgenomen:

- Instellingsdatum:
- Doel:
- Instandhoudingduur:
- Voeding:
- Vastgestelde bandbreedte:
- Beslissingsbevoegdheid:

Als onderdeel van deze tussentijdse evaluatie zijn deze informatiebladen waar nodig geactualiseerd. Hieronder wordt voorziening kort aangeduid waaruit deze actualisatie bestaat. De actuele informatiebladen zijn als bijlage bij deze evaluatie gevoegd.

3a nieuwe of vervallen reserves en voorzieningen na vaststelling huidige Nota

Sinds de vaststelling van de huidige Nota reserves en voorzieningen door Provinciale Staten op 27 januari 2011 zijn er enkele reserves en voorzieningen ingesteld of vervallen. Het betreft hier:

Nieuw ingestelde reserves:

Reserve Bodem (PS besluit d.d. 9 mei 2012)

Reserve gladheidsbestrijding (PS besluit d.d. 18 april 2012)

Reserve activering vervangingsinvesteringen (PS besluit 29 januari 2014)

Daarnaast is in de op 13 november 2013 vastgestelde programmabegroting 2014 een bestemmingsreserve cofinanciering EU projecten 2014-2020 opgenomen voor een nieuwe programmaperiode van de Europese steunfondsen.

Nieuw ingestelde voorzieningen:

Voorziening lening IJsselmeerziekenhuizen (PS besluit d.d. 15 mei 2013)

Voorziening gronden Oostvaarderswold/Nieuwe natuur (PS besluit d.d. 15 mei 2013)

Voorziening reorganisatie bedrijfsvoering (PS besluit d.d. 26 juni 2013)

Voor deze nieuwe reserves en voorzieningen zijn de gebruikelijke informatiebladen opgesteld, waarin onder meer doel, voeding, instandhoudingduur en besteding zijn toegelicht. Deze zijn in de bijlage opgenomen

Vervallen reserves:

Reserve projecten wonen, welzijn en zorg (conform Coalitieakkoord 2011-2015)

Reserve cofinanciering EU projecten 1994-1999 (PS besluit d.d. 7 december 2011)

Reserve cofinanciering EU projecten 2000-2006 (PS besluit d.d. 10 april 2013)

3b wijzigingen in informatiebladen bestaande reserves en voorzieningen

De informatie op de reeds bestaande informatiebladen is waar nodig geactualiseerd. Dit heeft tot beperkte tekstuele wijzigingen geleid. De hoofdzaken per reserve/voorziening (doel, voeding, beslissingsbevoegdheid, etc.) zijn niet gewijzigd.

Wel is in het kader van deze tussentijdse evaluatie aanvullend de (voorlopige) omvang van de reserve/voorziening per 31 december 2013 op het informatieblad vermeld. Het betreft hier de feitelijke omvang van de reserve/voorziening 'op kasbasis', dus exclusief eventuele oormerken. In de jaarrekening 2013 zullen de oormerken worden opgenomen.

4 Voorstellen voor instellen of opheffen individuele reserves en voorzieningen

In het kader van deze evaluatie doen wij twee voorstellen voor het instellen en opheffen van reserves.

a. Instelling reserve Nieuwe natuur c.a.

Voor de realisatie van Nieuwe Natuur en de afwikkeling van het OostvaardersWold zijn budgettaire kaders opgesteld. Voor het gehele project is maximaal € 33,9 mln. beschikbaar. Het daarvan nog resterende beschikbare bedrag wordt gedekt uit de reserves omgevingsplan en strategische projecten. Tevens is als onderdeel van het bedrag van € 33,9 mln. bij de jaarrekening 2012 een risicovoorziening gevormd van € 1,2 mln voor waardevermindering van geactiveerde gronden.

Om beter zicht te houden op de beschikbare middelen voor Nieuwe Natuur inclusief afwikkeling Oostvaarderswold, verdient het aanbeveling hiervoor een nieuwe bestemmingsreserve Nieuwe Natuur c.a. in te stellen en de daarvoor beschikbare middelen binnen de twee bestaande reserves daarnaar over te hevelen. De risicovoorziening van € 1,2 mln. blijft wel afzonderlijk bestaan

Verdere voeding van deze reserve kan plaatsvinden indien in enig jaar de baten inkomsten (bijvoorbeeld pachtinkomsten of grondverkoop) de lasten in dit kader overtreffen.

b. Opheffing reserve risico kapitaalverstrekkingen

Daarnaast wordt voorgesteld de reserve risico's kapitaalverstrekking op te heffen. Deze reserve bevat geen middelen of verplichtingen meer omdat in voorkomende gevallen op grond van de verslagleggingregels voorzieningen moeten worden gevormd voor risicovolle kapitaalverstrekkingen (deelnemingen, leningen, etc.) Om die reden kan deze worden opgeheven.

Bijlagen

1. het overzicht van de samenstelling en omvang van de huidige reserves en voorzieningen uit de programmabegroting 2014.
2. de geactualiseerde informatiebladen per reserve en voorziening
3. bestaande Nota reserves en voorzieningen 2011-2015 (vastgesteld op 27 januari 2011)

BIJLAGE 1 Overzicht reserves en voorzieningen (uit Programmabegroting 2014)

Reserves en voorzieningen	Reserves en voorzieningen 2014				Reserves en voorzieningen 2015				Reserves en voorzieningen 2016				Reserves en voorzieningen 2017				
	Stand 1/1	Storting	Onttrekking	Stand 31/12	Ormerk	Vrije ruimte	Onttrekking	Stand 31/12	Ormerk	Storting	Onttrekking	Stand 31/12	Ormerk	Storting	Onttrekking	Stand 31/12	Ormerk
A001 Algemene reserve	28.715	1.494	-870	29.338	-10.425	18.973	-100	30.298	-10.325	1.000	-100	31.298	-10.325	1.000	32.298	-10.325	
B003 Personele ffrictkosten	1.672	900	-1.304	1.269	-858	411	-220	1.949	-638	900	-107	2.742	-531	900	3.620	-509	
B005 Financiëring EU-projecten 00-06	496	33		529	-180	349		563	-180	33		596	-180	33	629	-180	
B006 Grootchalige kunstprojecten	282	147		429	-356	73		575	-474	147		722	-593	147	869	-711	
B008 Monumentenzorg	12.440	3.200	-196	15.444	-15.444	395	-1.201	18.360	-18.360	5.253	-1.615	21.998	-21.998	5.253	25.424	-25.424	
B009 Ontwikkelings/strategische projecten	395			395		395		395				395			395		
B011 Sportaccommodaties ca	18.064		-1.000	17.064	-17.064		-1.000	16.064	-16.064		-1.500	14.564	-14.564		13.014	-13.014	
B016 Vervangende projecten Zuiderzeelijn	799	18	-200	617	-617			635	-635	18		654	-654	18	672	-672	
B017 Technische bijstand Europa	790	150		940	-940			940	-940			940	-940		940	-940	
B020 Egalisatie/reserve jeugdzorg	5.636		-1.791	3.645	-3.645		-950	2.695	-2.695			2.695	-2.695		2.695	-2.695	
B022 Financiëring EU-projecten 07-13	12.243	6.275	-4.000	14.518	-14.518		-4.000	15.854	-15.854	4.200		16.054	-16.054	4.200	16.254	-16.254	
B024 Investeringsimpuls Flevoland Almere	3.303	1.372	-958	3.717	-3.717		-175	4.914	-4.914	1.372	-98	6.188	-6.188	1.372	7.560	-7.560	
B025 Omgevingsplan Flevoland	8.425	2.922	-2.064	9.283	-9.283		-2.961	9.338	-9.338	3.016	-3.898	8.456	-8.456	3.016	7.801	-7.801	
B026 Infratronds	4.385		-11	4.374	-4.374		-12	4.363	-4.363			4.351	-4.351		4.340	-4.340	
B027 p-MUP Landelijk Gebied	183			183	-183			183	-183			183	-183		183	-183	
B028 GO-gelden	2.171		-565	1.606	-1.606		-754	852	-852		-133	719	-719		637	-637	
B029 Bodem	500			500	-500			500	-500			500	-500		500	-500	
B030 Egalisatie gebiedsbestrijding		900	-200	700	-700		-900	700	-700	900	-900	700	-700	900	700	-700	
B031 Financiëring EU-projecten 14-20	100.358	17.411	-13.159	104.610	-84.409	20.201	-12.272	109.177	-87.015	16.839	-12.261	113.755	-89.631	16.839	118.531	-92.445	
Totaal Reserves																	
V005 Grondwaterbeheer	617			617	n.v.t.			617	n.v.t.			617	n.v.t.		617	n.v.t.	
V011 NVO provinciehuus	1.322	350	-210	1.462	n.v.t.		-205	1.607	n.v.t.	350	-504	1.453	n.v.t.	350	1.679	n.v.t.	
V013 NVO wegen	4.941	5.329	-9.420	850	n.v.t.		-5.010	1.229	n.v.t.	5.444	-5.740	933	n.v.t.	5.633	1.555	n.v.t.	
V014 NVO vaarwegen	1.559	1.520	-2.585	494	n.v.t.		-1.605	409	n.v.t.	1.520	-1.705	224	n.v.t.	1.520	789	n.v.t.	
V015 Pensioen/uitkeringen GS	5.485	68	-68	5.485	n.v.t.		-84	5.485	n.v.t.	105	-105	5.485	n.v.t.	105	5.485	n.v.t.	
V018 Rechten van personeel derden	95			95	n.v.t.			95	n.v.t.			95	n.v.t.		95	n.v.t.	
V035 Onbare vorderingen	3.105			3.105	n.v.t.			3.105	n.v.t.			3.105	n.v.t.		3.105	n.v.t.	
V036 Verkoop aandelen Essent/NLON	104			104	n.v.t.			104	n.v.t.			104	n.v.t.		104	n.v.t.	
V037 Lening IJsselmeer ziekenhuizen	2.000			2.000	n.v.t.			2.000	n.v.t.			2.000	n.v.t.		2.000	n.v.t.	
V040 Gronden OVV Nieuwe Natuur	1.200			1.200	n.v.t.			1.200	n.v.t.			1.200	n.v.t.		1.200	n.v.t.	
V0x Reorganisatie bedrijfsvoering	8.650		-1.993	6.658	n.v.t.		-3.508	3.150	n.v.t.		-2.000	1.150	n.v.t.		1.150	n.v.t.	
Totaal Voorzieningen	29.079	7.267	-14.276	22.070			-10.412	19.001		7.419	-10.054	16.366		7.607	-7.344	16.629	

OVERZICHT
RESERVES EN VOORZIENINGEN
PROVINCIE FLEVOLAND

RESERVES PROGRAMMA RUIMTE

B029: Reserve meerjarenprogramma Bodem

NAAM:	Reserve meerjarenprogramma Bodem (NR: B029)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	9 mei 2012
Doel:	Realisatie projecten in het kader van het meerjarenprogramma Bodem
Instandhoudingduur:	Tot 2030 (indicatie)
Voeding:	Rijks gelden ter financiering van het bodemprogramma
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 2.891.000 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
<p>De reserve wordt ingesteld om de kasritmeverschillen op te vangen die ontstaan doordat een deel van de kosten van het meerjarenprogramma Bodem in latere jaren worden gemaakt dan de jaren waarin de provincie middelen van het Rijk ontvangt.</p> <p>Bij de behandeling van de jaarrekening 2010 hebben Provinciale Staten besloten (1127189) om de in 2010 niet bestede middelen van het bodemprogramma beschikbaar te houden voor het vervolg van dit programma. Hierop is dit bedrag geormerkt toegevoegd aan de algemene reserve. In 2012 is besloten een aparte bestemmingsreserve op te nemen.</p>	
Voeding	
<p>De voeding vindt plaats uit niet bestede van het Rijk (te) ontvangen (decentralisatie-)uitkeringen tot en met 2014. Voornamelijk ontvangt de provincie vanaf 2015 geen rijksbijdrage meer, vanaf dan vindt er dan ook geen voeding meer plaats.</p>	
Doel	
<p>Het doel van de reserve is de realisatie van projecten in het kader van het meerjarenprogramma Bodem. Het betreft bodemsaneringen en projecten in het kader van het programma duurzaam gebruik van de ondergrond. Dit ter uitvoering van het met het Rijk afgesloten Convenant Bodemontwikkelingsbeleid en Aanpak Spoedlocaties.</p> <p>De reserve blijft in stand tot de daarmee te realiseren projecten inclusief monitoringen zijn afgerond; daarna kan de reserve worden opgeheven (indicatie 2030 en zo veel eerder als mogelijk).</p>	
Besteding	
<p>De reserve wordt ingezet ter dekking van de kosten voor bodemsaneringen en het programma duurzaam gebruik van de ondergrond conform de hiertoe vastgestelde of vast te stellen programma's.</p> <p>De lange instandhoudingduur wordt vooral veroorzaakt doordat in de periode na 2014 nog aanzienlijke tijd monitoring in het kader van uitgevoerde bodemsaneringen plaatsvindt waarvoor financiële dekking noodzakelijk is.</p>	

RESERVES PROGRAMMA

BEREIKBAARHEID

- B026: Reserve Infracfonds
- B030: Egalisatiereserve gladheidbestrijding
- B033: Egalisatiereserve activering vervangingsinvesteringen

NAAM:	Reserve Infracfonds (NR: B026)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	23 mei 2007 (E-docs 529455)
Doel:	Bereikbaarheid en verkeersveiligheid waarborgen en verbeteren.
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen (opcenten MRB)
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 9.053.000 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
De reserve is in 2007 ingesteld om te zorgen voor voldoende middelen voor grootschalige en structuurversterkende infraprojecten, zoals die zich de komende jaren in of nabij Flevoland aandienen (in lijn met de Nota Mobiliteit Flevoland). Het betreft uitgaven die de capaciteit van het PMIT en de BDU Verkeer en Vervoer te boven gaan en die binnen de door het Vervoerberaad geaccordeerde BDU-spelregels ook niet te dekken zijn.	
Voeding:	
De reserve wordt gevoed uit de opbrengst van een vastgesteld aantal opcenten op de motorrijtuigenbelasting. Dit aantal bedraagt met ingang van 1 april 2010 6 opcenten.	
Doel	
Het doel van het Infracfonds is om, op basis van de gestelde doelstellingen van PS in de nota Mobiliteit Flevoland, de bereikbaarheid en verkeersveiligheid van de provincie Flevoland op lange termijn te waarborgen en te verbeteren. De primaire functie van het Infracfonds is sparen. Gelet op de hoogte van de jaarlijkse dotatie versus het benodigde investeringsvolume op termijn worden de eerste jaren gebruikt om financieel volume te creëren.	
Besteding	
De reserve Infracfonds kan worden ingezet voor:	
<ul style="list-style-type: none"> • uitgaven aan of ten behoeve van het eigen wegennet (waar die volgens de Nota Mobiliteit Flevoland grootschalig zijn en een capaciteitssprong betekenen vergeleken met de huidige wegcapaciteit (bijvoorbeeld N23, Stadsautowegen Almere, baanverdubbeling Gooiseweg) waarbij tevens medefinanciering uit het landelijk MIRT wordt gezocht. • Eigen bijdragen aan rijksinfra-projecten, die voor de bereikbaarheid en ontwikkeling van Flevoland van essentieel belang zijn (zoals openbaar vervoer op de as Amsterdam - Lelystad, A6/A27, verbreding N50). Het kan zowel uitgaven betreffen die betrekking hebben op de voorverkenningfase als uitgaven voor de realisatie van de benoemde projecten. 	

NAAM:	Egalisatie reserve Gladheidbestrijding (NR: B030)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	18 april 2012 (E-docs 1281263)
Doel:	De kosten van de gladheidbestrijding te egaliseren.
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Maximum € 500.000,-.
Beslissingsbevoegdheid:	PS (toevoegingen); GS (onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 299.000 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan: De egalisatiereserve Gladheidbestrijding is ingesteld om de sterk wisselende uitgaven van de gladheidbestrijding te kunnen opvangen. De instelling van vereveningsmethode is opgenomen in het Coalitieakkoord 2011-2015 en verwoord in een aangenomen motie van PS op 16 november 2011.	
Voeding: De egalisatiereserve is bij de instelling eenmalig gevoed met € 325.000 uit het rekeningresultaat 2011. Vervolgens vindt voeding plaats uit batige saldi op de begrotingspost gladheidbestrijding in de jaren dat er lage kosten worden gemaakt. Het maximale saldo is € 500.000,-.	
Doel: Voor de korte en langere termijn een flexibelere buffer te creëren om de sterk wisselende inzet (en kosten) ten behoeve van de gladheidbestrijding op te vangen, zonder dat in het reguliere onderhoudsprogramma moet worden ingegrepen.	
Besteding: Bij uitputting van de jaarlijkse begrotingspost Gladheidbestrijding wordt de reserve gebruikt om de verdere kosten van de gladheidbestrijding te dekken.	

NAAM:	Egalisatiereserve activering vervangingsinvesteringen (NR: B033)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	29 januari 2014 (E-docs 1547582)
Doel:	De kosten van de vervangingsinvesteringen op lange termijn te kunnen dekken
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Op basis van het coalitieakkoord 2011-2015 is vanaf 2014 een jaarlijks budget van € 4,5 mln. beschikbaar gesteld voor de stille lasten problematiek.
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (toevoegingen en onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 0 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan:	De egalisatiereserve activering vervangingsinvesteringen is ingesteld naar aanleiding van de Koepelnota integraal infra beheer om de majeure financiële opgaven voor het beheer van de provinciale infrastructuur voor de aankomende jaren te borgen.
Voeding:	Op basis van het coalitieakkoord 2011-2015 is vanaf 2014 een budget van € 4,5 mln. per jaar beschikbaar gesteld voor de stille lasten problematiek.
Doel:	Op basis van de Koepelnota integraal infra beheer is een totaal dekkingsarrangement gemaakt voor de kosten van infrabeheer (jaarlijks onderhoud, niet jaarlijks onderhoud en vervangingsinvesteringen) voor de komende jaren. Daarbij worden de vervangingsinvesteringen geactiveerd, waarbij de kapitaallasten ('de stille lasten') worden gedekt uit het beschikbare budget voor de stille lasten (€ 4,5 mln. per jaar vanaf 2014). Dit betekent dat er in de eerste jaren ruimte binnen het stille lasten budget ontstaat, die in latere jaren nodig is om de oplopende kapitaallasten te dekken. Deze egalisatiereserve is bedoeld om de lasten van het infrabeheer in latere jaren te kunnen dekken.
Besteding:	De middelen in de egalisatiereserve worden ingezet om de lasten te dekken die voortvloeien uit het uit te voeren programma voor infrabeheer (incl. vervangingsinvesteringen) van de provinciale infrastructuur. Via de provinciale begroting en het p_MIRT wordt jaarlijks inzicht geboden in de uit te voeren werkzaamheden en de besteding en ontwikkeling van de reserve.

RESERVES PROGRAMMA ECONOMIE

B017: Reserve technische bijstand Europa
B022: Reserve Cofinanciering EU-projecten 2007-2013
B031: Reserve Cofinanciering EU-projecten 2014-2020

NAAM:	Reserve technische bijstand Europa (NR: B017)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	12 december 2002 (PS02.0166)
Doel:	Egalisatie kosten technische bijstand uitvoering EU-programma's.
Instandhoudingduur:	Na definitieve afwikkeling EU-programma's
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 1.154.000 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
De reserve is in 2002 ingesteld om de besteding van beschikbare middelen voor de uitvoeringskosten (technische bijstand) van de Europese programma's door de jaren heen te kunnen egaliseren.	
Voeding:	
De reserve wordt gevoed uit algemene middelen.	
Doel	
Voor de uitvoeringskosten van de Europese programma's zijn, onder de noemer technische bijstand, middelen beschikbaar gesteld. Het betreft hier salariskosten (inclusief overhead), accountantskosten en overige (declarabele) kosten. Deze uitvoeringskosten hebben geen gelijkmatig verloop. Met deze egalisatiereserve kunnen de schommelingen in de kosten van Technische Bijstand in een verantwoordingsjaar worden opgevangen.	
Besteding	
Jaarlijks worden in de begroting middelen voor technische bijstand geraamd. In enig jaar niet bestede middelen worden toegevoegd aan deze reserve. Indien de middelen in enig jaar niet toereikend zijn, worden middelen aan de reserve onttrokken.	

NAAM:	Reserve cofinanciering EU-projecten 2007-2013 (NR: B022)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	9 november 2006 (E-docs 457594)
Doel:	Provinciale cofinanciering EU-programma 2007-2013.
Instandhoudingduur:	Na definitieve afwikkeling programma (prognose ná 2020)
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 6.118.000 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
<p>Ontstaan Bij de start van het Europese programma 2007-2013 hebben Provinciale Staten middelen beschikbaar gesteld voor de provinciale cofinanciering van de Europese programma's. Omdat het budgetverloop van te voren moeilijk te bepalen was en om forse schommelingen in het beslag op de jaarlijkse begroting te vermijden, is deze reserve ingesteld.</p> <p>Voeding: De reserve wordt in de periode 2007-2013 jaarlijks gevoed uit algemene middelen; uitputting van de reserve vindt plaats op basis van de voortgang van projecten.</p> <p>Doel Het doel van de reserve is om de provinciale cofinanciering voor de projecten uit het Europese programma 2007-2013 gelijkmatig ten laste van de begroting te laten komen.</p> <p>Besteding De reserve wordt primair ingezet voor de cofinanciering van projecten in het kader van het Europese programma 2007-2013. Daarnaast worden eventuele oninbare vorderingen uit de reserve gedekt en vervult de reserve een rol bij het afdekken van het risico dat de Europese commissie de gedeclareerde programmakosten niet volledig vergoedt.</p>	

NAAM:	Reserve cofinanciering EU projecten 2014-2020 (NR: B031)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	13 november 2013 (E-docs 1527117)
Doel:	Provinciale cofinanciering EU-programma 2014-2020.
Instandhoudingduur:	Na definitieve afwikkeling programma (prognose ná 2027)
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 0 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
<p>Ontstaan Bij de start van het Europese programma 2014-2020 hebben Provinciale Staten middelen beschikbaar gesteld voor de provinciale cofinanciering van de Europese programma's. Omdat het budgetverloop van te voren moeilijk te bepalen was en om forse schommelingen in het beslag op de jaarlijkse begroting te vermijden, is deze reserve ingesteld. De eerste dotatie vindt plaats via de programmabegroting 2014.</p> <p>Voeding: De reserve wordt in de periode 2014-2020 jaarlijks gevoed uit algemene middelen; uitputting van de reserve vindt plaats op basis van de voortgang van projecten.</p> <p>Doel Het doel van de reserve is om de provinciale cofinanciering voor de projecten uit het Europese programma 2014-2020 gelijkmatig ten laste van de begroting te laten komen.</p> <p>Besteding De reserve wordt primair ingezet voor de cofinanciering van projecten in het kader van het Europese programma 2014-2020. Daarnaast worden eventuele oninbare vorderingen uit de reserve gedekt en vervult de reserve een rol bij het afdekken van het risico dat de Europese commissie de gedeclareerde programmakosten niet volledig vergoedt.</p>	

RESERVES PROGRAMMA

SAMENLEVING

- B006: Reserve grootschalige kunstprojecten
- B008: Reserve monumentenzorg
- B011: Reserve sportaccommodaties c.a.
- B020: Reserve jeugdzorg

NAAM:	Reserve grootschalige kunstprojecten (NR: B006)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	3 maart 2005 (PS05.0024)
Doel:	Realisatie van kunstwerken.
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 496.000 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
In de beginjaren van de provincie zijn de reserves culturele projecten en 1% regeling kunsttoepassing ingesteld. In 2005 is besloten deze reserves samen te voegen tot één reserve grootschalige kunstprojecten.	
Voeding:	
De reserve wordt jaarlijks gevoed uit algemene middelen.	
Doel.	
De reserve heeft twee doelen:	
<ul style="list-style-type: none"> • Realisatie van landschapskunstwerken. • Toepassing 1% kunstregeling bij investeringen in infrastructuur, verbouwing, nieuwbouw of aankoop van provinciale gebouwen door de provincie die een bedrag van 10 miljoen euro te boven gaan. 	
Besteding	
Binnen de reserve zijn middelen geormerkt voor een beeldend kunstproject aan de N307 (1% kunsttoepassing) en de realisatie van het 7e landschapskunstwerk in de Noordoostpolder.	

NAAM:	Reserve monumentenzorg (NR: B008)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	<2000
Doel:	subsiëring restauratie en onderhoud van rijks- en gemeentelijke monumenten.
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 322.000 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
<p>In 1996 hebben Provinciale Staten monumentenbeleid vastgesteld. De provincie heeft zich in de Cultuurnota vastgelegd dezelfde financiële bijdrage te leveren als de gemeenten voor restauratie en onderhoud van rijks- en gemeentelijke monumenten. Vanwege het ongelijkmatig verloop van de uitgaven die worden gedaan is een reserve ingesteld om het jaarlijks beslag op de begroting te egaliseren.</p>	
Voeding:	
De reserve wordt jaarlijks gevoed uit algemene middelen.	
Doel.	
De reserve heeft tot doel om middelen beschikbaar te hebben om financiële bijdragen toe te kennen voor restauratie en onderhoud van rijks- en gemeentelijke monumenten, overeenkomstig het daarvoor vastgestelde beleid.	
Besteding	
Eigenaren van monumenten dienen een aanvraag in bij de gemeenten die vervolgens bij provincie een verzoek om een aanvullende bijdrage indienen. De provinciale financiële bijdrage is gelijk aan de gemeentelijke bijdrage.	

NAAM:	Reserve Sportaccommodaties/grootschalige sportmanifestaties (NR: B011)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	< 2000
Doel:	Uitvoering provinciaal sportbeleid
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 395.000 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
<p>Ontstaan De provincie kent subsidiemogelijkheden voor sportaccommodaties en grootschalige sportevenementen. Omdat het aantal en de hoogte van de verzoeken hiervoor van jaar tot jaar kan variëren is een reserve ingesteld om het jaarlijks beslag op de begroting te egaliseren.</p> <p>Voeding: De voeding van deze reserve wordt jaarlijks bepaald in relatie tot de niet bestede middelen op de jaarlijkse begrotingspost sportbeleid 2013-2017.</p> <p>Doel. De reserve ondersteunt de uitvoering van het sportbeleid door bijdragen te verstrekken aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de stimulering van een voor Flevoland toereikend sportvoorzieningenniveau • subsidie voor sportaccommodaties met een provinciale of landelijke betekenis • grote sportmanifestaties <p>Besteding De bestedingsdoelen van de reserve zijn opgenomen in de Sportnota 2013-2016. De uitvoering van de sportnota is opgedragen aan GS. Aanvragen worden getoetst aan de Sportnota.</p>	

NAAM:	Reserve jeugdzorg (NR: B020)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	11 december 2003
Doel:	Egalisatie van provinciale middelen jeugdzorg
Instandhoudingduur:	Tot en met 2015 (onder voorbehoud van overdracht jeugdzorg in 2015)
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 1.302.000 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
<p>De reserve is ontstaan in 2003 op grond van de Wet op de jeugdzorg. Op grond van de wet dienden de in enig jaar niet bestede rijksbijdragen aan de egaliseringsreserve te worden toegevoegd. Omdat de provincie ook eigen middelen inzet voor de jeugdzorg werden deze eveneens aan de reserve toegevoegd voor zover ze nog niet waren besteed. Door nadien gewijzigde rijksregelgeving worden de rijksmiddelen inmiddels niet meer via de egaliseringsreserve afgewikkeld en bestaat de reserve nog uitsluitend uit provinciale middelen.</p>	
Voeding:	
De reserve wordt gevoed uit in enig jaar niet bestede provinciale middelen voor de jeugdzorg.	
Doel	
De reserve wordt gebruikt om niet bestede provinciale middelen beschikbaar te houden voor het opvangen van fluctuaties in vraag en aanbod voor het jaar 2014 en voor financiële ondersteuning t.b.v. de transitie in het jaar 2015.	
Besteding	
De middelen worden ingezet voor de (jeugdzorg)instellingen en de gemeenten in Flevoland. Afhankelijk van de vraag en aanbod naar jeugdzorg in 2014 zullen de resterende middelen worden ingezet voor (kwetsbare) jongeren en 'experimenten'.	
Provinciale Staten hebben in 2005 besloten de onttrekkingen aan deze reserve te delegeren aan Gedeputeerde Staten.	

RESERVES PROGRAMMA

INVESTERINGSAGENDA

B024: Investeringsimpuls Flevoland-Almere
B016: Vervangende projecten Zuiderzeelijn
B025: Proceskosten speerpunten Omgevingsplan
B027: p-MJP landelijk gebied
B0xx: Nieuwe Natuur (nieuw)

NAAM:	Reserve investeringsprogramma Flevoland-Almere (NR: B024)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	5 oktober 2006 (E-docs 434749)
Doel:	Provinciale cofinanciering investeringsprogramma Flevoland-Almere.
Instandhoudingduur:	Na afwikkeling programma (prognose ná 2020)
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	1 ^e tranche: PS (Toevoegingen; GS onttrekkingen) 2 ^e tranche: PS (toevoegingen en onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 15.807.000 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
<p>De reserve is in 2007 ingesteld om de provinciale cofinanciering voor het investeringsprogramma Flevoland-Almere bijeen te brengen. Het besluit tot instelling van de reserve was onderdeel van het besluit tot het sluiten van een convenant met de gemeente Almere over de Investeringsimpuls Flevoland-Almere.</p> <p>Vanwege het ongelijkmatig verloop van de uitgaven die worden gedaan in het kader van het IFA is een reserve nodig om het jaarlijks beslag op de begroting te egaliseren.</p>	
Voeding:	
De reserve wordt in de programmaperiode 2007-2020 jaarlijks gevoed uit algemene middelen. In totaal wordt een bedrag van € 89 mln. bijeengebracht.	
Doel	
De provincie wil met het IFA in de periode 2007-2020 het volgende realiseren:	
<ul style="list-style-type: none"> • krachtige impulsen voor de ontwikkeling van een uniek stedelijk klimaat in Almere en het versterken van de economische positie van Almere binnen de Noordvleugel van de Randstad. • Impulsen voor ideeën, ondernemingen en mensen, waardoor Almere duurzaam aantrekkelijk blijft en waarbij het gaat om investeringen in de sociale, culturele en economische infrastructuur. 	
Besteding	
De besteding van de reserve vindt plaats in drie tranches (2006-2010; 2011-2015; 2016-2020). Hiervoor worden investeringsprogramma's opgesteld en vastgesteld door Provinciale Staten. Voor de totale programmaperiode worden vijf programmalijnen gehanteerd. Dit zijn Economie, Voorzieningen, Hoger onderwijs en beroepsonderwijs, Groenblauwe kwaliteit en Vervoersinfrastructuur.	

NAAM:	Reserve vervangende projecten Zuiderzeelijn (NR: B016)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	14 november 2002 (PS02.0155; 29 april 2010 (naamswijziging; E-docs 962918).
Doel:	Realisatie projecten bereikbaarheid en economie
Instandhoudingduur:	Tot 2020 (indicatie)
Voeding:	Algemene middelen en bijdragen van derden
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 18.906.000 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
<p>De reserve is in 2002 ingesteld om in 2010 de toegezegde provinciale bijdrage van circa € 32 mln. in de aanlegkosten van de Zuiderzeelijn te kunnen bekostigen. Toen duidelijk werd dat de aanleg van de Zuiderzeelijn geen doorgang zou vinden, is in het Hoofdlijnenakkoord 2007 - 2011 vastgelegd dat de op dat moment bijeengebracht middelen van circa € 24 mln. gelijkmatig (dus drie maal € 8 miljoen) zouden worden ingezet in de drie deelgebieden (Noordelijk Flevoland, Oostelijk Flevoland en Zuidelijk Flevoland) voor vervangende projecten. De inzet voor het deelgebied Noordelijk Flevoland is een verplichting uit het convenant tussen Rijk en regio (2008).</p>	
Voeding:	
<p>In de periode 2002-2009 is de reserve gevoed uit algemene middelen tot een bedrag van € 24 mln. In 2010 en volgende jaren worden via het Provinciefonds van het Rijk gelden ontvangen voor projecten ter compensatie van het niet doorgaan van de Zuiderzeelijn (RSP-gelden). Voor zover deze gelden niet in het jaar van ontvangst worden besteed worden ze aan deze reserve toegevoegd.</p>	
Doel	
<p>Het doel van de reserve is de realisatie van projecten tot verbetering en versterking van de bereikbaarheid en economische ontwikkeling van Flevoland, die kunnen worden gezien als compensatie voor het niet doorgaan van de Zuiderzeelijn. De reserve blijft in stand tot de daarmee te realiseren projecten zijn afgerond; daarna kan de reserve worden opgeheven (indicatie 2020)</p>	
Besteding	
<p>Voor de mobiliteit in Zuidelijk Flevoland is in de periode 2009-2011 een bijdrage van € 8 mln. aan het Rijk verstrekt ten behoeve van OV-SAAL; dit als invulling van de aan provincies opgelegde bijdrage aan de rijksbegroting die in het toenmalige Bestuursakkoord was vastgelegd.</p> <p>De tweede component van € 8 mln. is beschikbaar voor de uitvoering van projecten die voortvloeien uit het convenant (juli 2010) dat is gesloten met de gemeenten Noordoostpolder en Urk voor de uitvoering van vervangende projecten na het niet doorgaan van de Zuiderzeelijn; € 4 mln. is bestemd voor de N50, € 4 mln. is bestemd voor economische ontwikkeling.</p> <p>De derde component van € 8 mln. is beschikbaar voor vervangende projecten in Oostelijk Flevoland. Een deel van dit bedrag is gereserveerd voor een bijdrage aan het project Flevokust; een ander deel voor (de ontsluiting van) de luchthaven Lelystad. Over de inzet hiervan moet nog een besluit worden genomen.</p>	

NAAM:	Reserve proceskosten speerpunten Omgevingsplan (NR: B025)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	23 mei 2007 (E-docs 529455)
Doel:	egalisatie proceskosten speerpunten Omgevingsplan
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 3.988.000 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
De reserve is als reserve Omgevingsplan ingesteld en gevoed bij de jaarrekening 2006 om vanaf 2007 middelen beschikbaar te hebben voor met name proceskosten die werden voorzien voor de uitvoering van de speerpunten uit het vastgestelde Omgevingsplan (OPFII).	
Voeding:	
De voeding van de reserve vindt plaats uit algemene middelen. Jaarlijks wordt een bedrag aan de reserve toegevoegd waaruit de proceskosten worden betaald. Niet bestede middelen worden via de reserve meegenomen naar het volgende jaar. Indien in een jaar extra middelen nodig zijn worden deze in eerste instantie uit deze reserve onttrokken.	
Doel	
Voor de uitvoering van de speerpunten is externe deskundigheid nodig, die kan wisselen afhankelijk van de fase waarin het speerpunt zich bevindt. Voor elk speerpunt wordt een bestuursopdracht door PS vastgesteld, waarbij een inzicht wordt gegeven in de uitgaven die voor de speerpunten zullen worden gedaan. Vanwege het ongelijkmatig verloop van de uitgaven is een reserve ingesteld; hierdoor wordt het jaarlijks beslag op de begroting geëgaliseerd.	
Besteding	
In de begroting wordt jaarlijks een bedrag toegevoegd aan de reserve; dit bedrag wordt via bestuursopdrachten nader onderbouwd en verdeeld over de jaren. Jaarlijks wordt 75% van de in dat jaar verwachte budgetten per speerpunt onttrokken aan de reserve en beschikbaar gesteld als budget voor de speerpunten. Op basis van voortgangsrapportages, ten tijde van de Perspectief- en Zomernota, wordt zo nodig de resterende 25% toegedeeld.	

NAAM:	Reserve p-MJP landelijk gebied (NR: B027)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	29 mei 2008 (E-docs 664736)
Doel:	egalitatie provinciale cofinancieringsmiddelen p-MJP 2007-2013
Instandhoudingduur:	Na eindafrekening programma (prognose ná 2015)
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 5.830.000* excl. Oormerken * dit bedrag is voorlopig; er vindt nog een nadere analyse van de baten en lasten p-MJP en de balanspositie plaats, waardoor de omvang van de reserve kan wijzigen.
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan De reserve is ingesteld bij de jaarrekening 2008 om niet bestede provinciale cofinancieringsmiddelen uit 2007 beschikbaar te houden voor het provinciaal Meerjaren Programma Landelijk Gebied (p-MJP) 2007-2013.	
Voeding: De reserve wordt gevoed uit algemene middelen.	
Doel De reserve is ingesteld om in enig jaar niet bestede cofinancieringsmiddelen voor het p-MJP 2007-2013 beschikbaar te houden voor latere jaren zodat de afspraken uit de bestuursovereenkomst kunnen worden gerealiseerd. De provinciale cofinanciering voor het p-MJP is gelijkmatig beschikbaar over de jaren 2007-2013. De feitelijke inzet hiervan wisselt echter van jaar tot jaar. Om die reden is deze egalitatie-reserve ingesteld.	
Besteding De middelen worden besteed aan subsidies en eigen projecten. Het kasritme van deze uitgaven is afhankelijk van de voortgang van de projecten. Projecten kunnen uiterlijk in 2015 afgerekend worden. Volledige afronding van het programma vindt in 2016 plaats, daarna kan de reserve vervallen. Naast de provinciale cofinanciering wordt het programma bekostigd uit Europese middelen van het Plattelands Ontwikkelings Programma (POP2) en Rijksmiddelen van de Investeringsregeling Landelijk Gebied (ILG).	

NAAM:	Reserve Nieuwe Natuur (NR: B0xx)
Basisinformatie	
Instellingsdatum:	16 april 2014 (E-docs 1563576) (onder voorbehoud)
Doel:	Realisatie programma Nieuwe Natuur en afwikkeling Oostvaarderswold
Instandhoudingduur:	Onbepaald (maximaal 10 jaar)
Voeding:	Algemene middelen alsmede baten van derden
Vastgestelde bandbreedte:	Onbepaald
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 0 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
De reserve is op 16 april 2014 door Provinciale Staten ingesteld bij de tussentijdse evaluatie van de Nota reserves en voorzieningen 2011-2015.	
Voeding	
De reserve wordt gevoed uit algemene middelen die nog beschikbaar zijn binnen andere reserves voor de realisatie van het programma Nieuwe Natuur en de afwikkeling van het Oostvaarderswold binnen het maximum van € 33,9 mln. dat Provinciale Staten hiervoor beschikbaar hebben gesteld. Een deel van deze middelen is nog niet ingezet en opgenomen in de reserve Strategische projecten en de reserve Omgevingsplan. Ook is bij de jaarrekening 2012 € 1,2 mln. van de beschikbare middelen toegevoegd aan de voorziening Gronden Oostvaarderswold/Nieuwe Natuur. Verdere voeding van de nieuwe reserve vindt plaats als in een jaar de inkomsten (bijvoorbeeld pachtinkomsten of grondverkoop) de lasten overtreffen.	
Doel	
Voor de realisatie van het programma Nieuwe Natuur en de afwikkeling van het OostvaardersWold zijn indertijd middelen beschikbaar gesteld tot een maximum van € 33,9 mln. Om het inzicht te verbeteren in de nog beschikbare middelen voor Nieuwe Natuur/afwikkeling Oostvaarderswold is het gewenst hiervoor één aparte reserve in te stellen. In deze nieuwe reserve worden de nog beschikbare middelen samengebracht (exclusief de middelen in de voorziening). Hierdoor wordt tevens de transparantie van de reserves Strategische projecten en Omgevingsplan vergroot.	
Besteding	
De middelen in de reserve zullen worden besteed aan het programma Nieuwe Natuur en de afwikkeling van het OostvaardersWold.	

RESERVES PROGRAMMA BESTUUR

A001:	Algemene reserve
B003:	Personele frictiekosten
B009:	Strategische- en ontwikkelingsprojecten
B019:	Risico's kapitaalverstrekking
B028:	GO-gelden

NAAM:	Algemene reserve (NR: A001)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	<2000
Doel:	dekking van risico's; incidenteel nieuw beleid
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	minimum 5% begrotingsomvang; maximum 10% begrotingsomvang
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en Onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 32.077.000 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan: De algemene reserve is eind 1986 (startjaar van de provincie) ingesteld.	
Voeding: De algemene reserve wordt gevoed uit rekeningoverschotten waaraan geen bestemming is gegeven en incidentele meevallers.	
Doel De algemene reserve is noodzakelijk om te voorkomen dat bij incidentele tegenvallers ombuigingen op het bestaande beleid nodig zijn. Ook kan de reserve worden benut voor incidentele uitgaven waarvoor geen andere dekking beschikbaar is. Tenslotte wordt de algemene reserve in voorkomende gevallen gebruikt om geormerkte middelen van het ene naar het andere jaar over te hevelen.	
Voor de algemene reserve is een bandbreedte vastgesteld. Deze bedraagt minimaal 5% en maximaal 10% van de begrotingsomvang voor bestemming; met de begrotingsomvang wordt bedoeld het totaal van de geraamde c.q. verantwoorde lasten in het jaar waarop de bandbreedte van toepassing is.	
Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve maakt onderdeel uit van de weerstandscapaciteit van de provincie. De noodzakelijke minimumomvang van de algemene reserve wordt mede bepaald door het risicoprofiel van de provincie en de andere mogelijkheden die er zijn om eventuele tegenvallers op te vangen. Dit wordt jaarlijks in de paragraaf weerstandvermogen in begroting en jaarstukken toegelicht.	
Besteding Voor de algemene reserve bestaat geen bestedingsplan. Wel zijn binnen de algemene reserve bedragen geormerkt tot een bedrag van € 14,7 mln. (stand 31-12-2013). De grootste bedragen (> € 1,0 mln.) zijn:	
<ul style="list-style-type: none"> • € 6,5 mln. voor DE-on (duurzame energie projecten). Het betreft hier de opbrengst van de in 2009 gerealiseerde verkoop van de aandelen van NUON en Essent (€ 6,5 mln.); • € 3,5 mln. voor herstructurering van bedrijventerreinen. Het betreft hier via het Provinciefonds ontvangen middelen; • € 1,2 mln. als dekking voor een mogelijk risico bij de afrekening van het Europese programma 2007-2013; het betreft hier niet bestede cofinancieringsmiddelen over genoemde periode; • € 1,1 mln. voor het uitvoeren van Natura 2000 verplichtingen; het betreft hier niet bestede middelen voor dit doel in voorgaande jaren. Het betreft hier via het Provinciefonds ontvangen middelen. 	
Alle oormerken in de algemene reserve zullen in 2014 worden overgeheveld naar de reserve strategische en ontwikkelingsprojecten, waarna de algemene reserve volledig als 'vrije' ruimte kan worden beschouwd voor de weerstandscapaciteit.	

NAAM:	Reserve personele frictiekosten (NR: B003)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	<2000
Doel:	dekking van incidentele personele en organisatiekosten
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 1.872.000 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan:	
De reserve is in 1999 ontstaan om middelen beschikbaar te hebben voor voorzienbare tijdelijke uitgaven in de personele sfeer. De reserve zorgt voor een gelijkmatig beslag op de begroting bij fluctuaties in de lasten.	
Voeding:	
Jaarlijks wordt in de begroting een toevoeging aan de reserve opgenomen uit algemene middelen. Daarnaast is er in 2012 een incidenteel budget van afgerond € 2,1 mln toegevoegd voor transitie. Deze toevoeging zal in ongeveer drie jaar tot besteding komen.	
Doel	
De reserve wordt ingezet voor:	
<ul style="list-style-type: none"> - (tijdelijke) bovenformatieve formatieplaatsen; - tijdelijke dubbeling van een functie (voor maximaal 3 maanden); - personele knelpunten; - vervanging bij langdurige ziekte (langer dan zes maanden); - complexe personeelsdossiers en / of afvloeiingskosten; - organisatieontwikkeling; - transitiekosten. 	
Besteding	
De onttrekkingen aan de reserve voor de hierboven beschreven doelen zijn deels voorzienbaar (financiële afwikkeling van genomen besluiten) en deels afhankelijk van nieuwe besluitvorming binnen de doelstelling van de reserve.	
Provinciale Staten hebben in 2005 Gedeputeerde Staten gedelegeerd om aan deze reserve te onttrekken (PS05.0024). Daarnaast heeft het college van GS besloten om (per 01-01-2007) binnen het reeds door GS vastgestelde kader, complexe dossiers onder verantwoordelijkheid van de Secretaris te laten afhandelen (E-docs 495790).	

NAAM:	Reserve strategische en ontwikkelingsprojecten (NR: B009)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	3 maart 2005(PS05.0024).
Doel:	projecten realiseren van strategisch belang voor de ontwikkeling van de provincie
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 16.583.000 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan: De reserve is in 2005 ontstaan uit de samenvoeging van twee reeds bestaande afzonderlijke reserves; de reserve strategische projecten en de reserve ontwikkelingsprojecten.	
Voeding: Jaarlijks wordt in de begroting een toevoeging aan de reserve opgenomen uit algemene middelen. Daarnaast is in het Coalitieakkoord 2011-2015 vastgelegd dat positieve rekeningsresultaten jaarlijks in beginsel aan deze reserve worden toegevoegd ten behoeve van de ontwikkelopgaven van Flevoland.	
Doel De reserve is ingesteld om projecten te realiseren / stimuleren die van strategisch belang zijn voor de provincie en bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de provincie. Het gaat daarbij om majeure projecten die naar hun omvang niet binnen de jaarlijks in de begroting beschikbare middelen kunnen worden opgevangen. Gelet op de omvangrijke bedragen die veelal met het uitvoeren van majeure projecten zijn gemoeid en de noodzaak om tot verdere ontwikkeling van de provincie te komen, is een substantiële reserve de komende jaren noodzakelijk.	
Voor een beroep op deze reserve zijn de volgende randvoorwaarden gesteld:	
<ul style="list-style-type: none"> • het gaat om - veelal grootschalige - projecten met substantiële effecten, uitstraling en betekenis voor Flevoland • op deze reserve wordt geen beroep gedaan op grond van het feit dat bestaande budgetten of andere reserves niet toereikend zijn; • het gaat niet om onderwerpen die in de reguliere begroting thuishoren omdat zij met een zekere regelmaat voorkomen; • het gaat om publieke zaken waarvan nadrukkelijk een multipliereffect mag worden verwacht. 	
Besteding De projecten die uit de reserve zullen worden bekostigd zijn in het algemeen opgenomen in de Investeringsagenda 2013-2022.	

In de evaluatie is voorgesteld deze reserve op te heffen; het bestaande format is nog ter informatie opgenomen en kan bij instemming met de opheffing vervallen

NAAM:	<i>Reserve risico's kapitaalverstrekkingen (NR: B019)</i>
Basisinformatie:	
<i>Instellingsdatum:</i>	<i>3 maart 2005 (PS05.0024 E-docs 880837)</i>
<i>Doel:</i>	<i>dekking risicovolle kapitaalverstrekkingen</i>
<i>Instandhoudingduur:</i>	<i>Onbepaald</i>
<i>Voeding:</i>	<i>Algemene middelen</i>
<i>Vastgestelde bandbreedte:</i>	<i>Geen</i>
<i>Beslissingsbevoegdheid:</i>	<i>PS (Toevoegingen en onttrekkingen)</i>
<i>Omvang 31-12-2013:</i>	<i>€ 0</i>
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
<i>De reserve is oorspronkelijk in 1988 ontstaan als voorziening voor de risico's die werden gelopen bij de verstrekking van achtergestelde leningen die toen had plaatsgevonden. In 2005 is op advies van de accountant de voorziening omgezet naar een reserve.</i>	
Voeding:	
<i>De reserve wordt gevoed als er sprake is van kapitaalverstrekkingen waarvan de terugbetaling als risicovol wordt gezien. De toevoeging wordt gebaseerd op de omvang van het risico en geschiedt vanuit de algemene middelen.</i>	
<i>In veel gevallen vindt kapitaalverstrekking plaats (als alternatief voor subsidiëring) ter realisatie of instandhouding van strategische en/of ontwikkelingsprojecten. In die gevallen wordt de reserve gevoed vanuit de reserve strategische en ontwikkelingsprojecten.</i>	
<i>De reserve wordt aangewend op die momenten dat een lening niet wordt afgelost of een verleende garantie wordt aangesproken</i>	
Doel	
<i>Het doel van de reserve is om middelen beschikbaar te hebben ingeval verstrekte risicovolle leningen niet worden terugbetaald, verleende garanties of borgstellingen worden aangesproken of als deelnemingen via aandelenkapitaal hun waarde verliezen. Per geval (lening, garantie, deelneming) wordt bij het moment van besluitvorming bezien of er sprake is van een risicovolle situatie en in welke mate de reserve daarvoor moet worden versterkt.</i>	
Besteding	
<i>De middelen in de reserve zijn één op één gekoppeld aan specifieke risico's die samenhangen met uitstaande leningen, garanties en deelnemingen. Zodra leningen definitief niet worden terugbetaald, aandelen hun waarde verliezen of garanties worden aangesproken zal het daarmee verband houdende en gereserveerde bedrag aan de reserve worden onttrokken.</i>	

NAAM:	Reserve GO-gelden (NR: B028)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	29 mei 2008 (E-docs 664736)
Doel:	egalisatie van middelen Georganiseerd Overleg (GO)
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen en onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 183.000 excl. oormerken
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
De reserve is ingesteld bij de jaarrekening 2008 om nog niet in 2007 door het Georganiseerd Overleg (GO; het overleg tussen de werkgever en de vakbonden) ingezette middelen over te hevelen naar 2008.	
Voeding:	
De reserve wordt gevoed uit algemene middelen. De CAO verplicht om jaarlijks 0,7% van de salarissom ter beschikking te stellen aan het Georganiseerd Overleg. Het GO kan voorstellen doen om hieruit bepaalde regelingen ten behoeve van het personeel te bekostigen	
Doel	
De reserve is ingesteld om in enig jaar niet bestede GO-gelden beschikbaar te houden voor latere jaren zodat de afspraken uit de CAO kunnen worden gerealiseerd.	
Besteding	
Ten behoeve van het personeel kunnen regelingen door de GO gelden gefinancierd worden. Het Georganiseerd Overleg neemt besluiten, die daarna door het college van Gedeputeerde Staten moeten worden bekrachtigd. Een deel van de GO-gelden is ingezet voor structurele regelingen, een ander deel wordt incidenteel besteed.	

VOORZIENINGEN NIET JAARLIJKS ONDERHOUD

- V011: Voorziening niet jaarlijks onderhoud Provinciehuis
- V013: Voorziening niet jaarlijks onderhoud landwegen
- V014: Voorziening niet jaarlijks onderhoud vaarwegen

NAAM:	Voorziening niet-jaarlijks onderhoud Provinciehuis (NR: V011)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	< 2000
Doel:	instandhouding Provinciehuis
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 1.295.000
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
<p>De voorziening is (onder de naam fonds huisvesting provinciaal apparaat) ingesteld in de beginjaren van de provincie na de verwerving van het Provinciehuis. De voorziening is bedoeld om de kosten van niet jaarlijks onderhoud te dekken. Omdat de kosten in aard en hoogte van jaar tot jaar variëren is een voorziening ingesteld om het jaarlijks beslag op de begroting te egaliseren.</p>	
Voeding:	
De voorziening wordt jaarlijks gevoed uit algemene middelen.	
Doel.	
<p>De voorziening is bedoeld om het Provinciehuis inclusief de daarin aanwezige installaties in de huidige vorm voor een lange periode in stand te houden; dit gebeurt op basis van een opgesteld meerjarenonderhoudsplan, waarin voor een langere periode (max. 40 jaar) een doorkijk wordt gegeven in de benodigde financiële middelen.</p> <p>Om de vier jaar wordt een meerjarenonderhoudsplan door Provinciale Staten vastgesteld. Het huidige plan dat op 16 oktober 2013 door Provinciale Staten is vastgesteld betreft de periode 2014-2017. In het plan is inzichtelijk gemaakt op welke onderdelen voor het niet-jaarlijks onderhoud in die periode kosten zullen worden gemaakt.</p>	
Besteding	
De besteding vindt plaats op basis van het Meerjarenonderhoudsplan 2014-2017. Jaarlijks wordt beoordeeld of de in het plan opgenomen werkzaamheden daadwerkelijk noodzakelijk zijn of dat werkzaamheden vervroegd dan wel uitgesteld moeten worden .	

NAAM:	Voorziening niet-jaarlijks onderhoud landwegen (NR: V013)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	< 2000
Doel:	instandhouding provinciale wegen
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 7.214.000
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
<p>De voorziening is (onder de naam fonds landwegen) ingesteld in de beginjaren van de provincie. De voorziening is bedoeld om de kosten van niet jaarlijks onderhoud aan de landwegen te dekken. Omdat de kosten in aard en hoogte van jaar tot jaar variëren is een voorziening ingesteld om het jaarlijks beslag op de begroting te egaliseren.</p>	
Voeding:	
De voorziening wordt jaarlijks gevoed uit algemene middelen.	
Doel.	
<p>De voorziening is bedoeld om het provinciaal wegennet voor een lange periode in stand te houden; daarvoor is periodiek niet-jaarlijks onderhoud nodig aan provinciale verhardingen, kunstwerken, verkeersregelinstallaties en openbare verlichtinginstallaties.</p> <p>Op basis van inspecties en rekening houdend met de aspecten bereikbaarheid, verkeersveiligheid en staat van onderhoud worden meerjaren onderhoudsprogramma's opgesteld. Op basis hiervan wordt de jaarlijkse dotatie en onttrekking bepaald. De meerjaren onderhoudsprogramma's worden éénmaal per vijf jaar aangeboden aan Provinciale Staten. De uitwerking vindt plaats in het jaarlijks op te stellen PMIT.</p>	
Besteding	
In de begroting en in het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport (PMIT) wordt jaarlijks inzicht gegeven in de uitgaven die ten laste van de voorziening zullen worden gebracht.	

NAAM:	Voorziening niet-jaarlijks onderhoud vaarwegen (NR: V014)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	< 2000
Doel:	instandhouding provinciale vaarwegen
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (Toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 1.659.000
Achtergrondinformatie:	
<p>Ontstaan De voorziening is (onder de naam fonds vaarwegen) ingesteld in de beginjaren van de provincie. De voorziening is bedoeld om de kosten van niet jaarlijks onderhoud aan de vaarwegen te dekken. Omdat de kosten in aard en hoogte van jaar tot jaar variëren is een voorziening ingesteld om het jaarlijks beslag op de begroting te egaliseren.</p> <p>Voeding: De voorziening wordt jaarlijks gevoed uit algemene middelen.</p> <p>Doel. De voorziening is bedoeld om het provinciaal vaarwegennet voor een lange periode in stand te houden; daarvoor is periodiek niet-jaarlijks onderhoud nodig aan oeverbescherming, sluiscomplexen en dient baggerwerk plaats te vinden. Op basis van inspecties en rekening houdend met de aspecten bereikbaarheid, verkeersveiligheid en staat van onderhoud worden meerjaren onderhoudsprogramma's opgesteld. Op basis hiervan wordt de jaarlijkse dotatie en onttrekking bepaald. De meerjaren onderhoudsprogramma's worden éénmaal per vijf jaar aangeboden aan Provinciale Staten. De uitwerking vindt plaats in het jaarlijks op te stellen PMIT.</p> <p>Besteding In de begroting en in het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport (PMIT) wordt jaarlijks inzicht gegeven in de uitgaven die ten laste van de voorziening zullen worden gebracht.</p>	

OVERIGE VOORZIENINGEN

V005:	Voorziening grondwaterbeheer
V015:	Voorziening pensioenen en uitkeringen leden GS
V018:	Voorziening rechten van personeel derden
V035:	Voorziening oninbare vorderingen
V036:	Voorziening verkoop aandelen Essent/NUON
V037:	Voorziening lening MC Zuiderzee
V039:	Voorziening reorganisatie bedrijfsvoering
V040:	Voorziening gronden Oostvaarderswold/Nieuwe Natuur

NAAM:	Voorziening Grondwaterbeheer (NR: V005)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	<2000
Doel:	Egaliseren baten en lasten grondwaterbeheer
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Opbrengst grondwaterheffing
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	GS
Omvang 31-12-2013:	€ 658.000
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
In 1989 is een Verordening grondwaterheffing vastgesteld en gelijktijdig een voorziening ingesteld om verschillen tussen inkomsten uit de heffing en de besteding van de heffing te egaliseren.	
Voeding:	
De voorziening wordt gevoed uit de opbrengsten van de grondwaterheffing, voor zover die niet in het jaar van ontvangst zijn besteed.	
Doel	
De voorziening is bestemd voor het egaliseren van jaarlijkse verschillen tussen uitgaven wegens grondwaterbeheer (inclusief schadevergoedingen) en inkomsten uit de grondwaterheffing. De bestedingsdoelen van de grondwaterheffing vloeien voort uit de Waterwet (voorheen de Grondwaterwet), artikel 7.7. De doelen zijn maatregelen om nadelige effecten van grondwateronttrekkingen te compenseren, onderzoeken ten behoeve van het grondwaterbeleid, het grondwaterregister en schade in verband met onttrekkingen. Ook het met deze taken belaste personeel kan betaald worden uit de grondwaterheffing. Besteding aan andere doelen is niet toegestaan.	
Besteding	
Door hogere inkomsten uit de grondwaterheffing (als gevolg van toegenomen grondwateronttrekkingen) en redelijk stabiele uitgaven voor grondwaterbeheer was de omvang van voorziening hoger geworden dan gewenst. PS hebben daarom op 7 januari 2010 (E-docs # 904653) besloten om met ingang van 2010 de heffing te verlagen. Daarnaast heeft er een incidentele extra investering plaatsgehad op het gebied van verdrogingsbestrijding, via het pMJP-programma. Sinds 2011 zijn de uitgaven en inkomsten met elkaar in balans. De verdrogingsbestrijding in Flevoland komt na het pMJP in een rustfase. We gaan monitoren en evalueren, bij het derde omgevingsplan beslissen we hoe we verder gaan en of eventuele extra investeringen noodzakelijk zijn.	

NAAM:	Voorziening Pensioenen (oud) leden GS (NR: V015)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	< 2000
Doel:	Uitbetaling uitkeringen en pensioenen voormalig gedeputeerden
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen en inhoudingen bij leden GS
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 5.934.000
Achtergrondinformatie:	
<p>Ontstaan De voorziening is in de beginjaren van de provincie ingesteld om daaruit aanspraken op pensioen of andere uitkeringen van voormalige leden van Gedeputeerde Staten te kunnen dekken. De leden van Gedeputeerde Staten zijn namelijk voor pensioenen aangewezen op de provincie. De voorziening heeft een sparende- en egaliserende functie voor toekomstige uitgaven in het kader van pensioenen en uitkeringen</p> <p>Voeding: De voorziening wordt gevoed uit algemene middelen en uit inhoudingen bij de leden van GS. Er is geen minimum- of maximumomvang afgesproken voor de voorziening, maar extern opgestelde actuariële berekeningen bepalen de noodzakelijke hoogte van de voorziening.</p> <p>Doel Uit de voorziening worden de pensioenaanspraken van voormalige gedeputeerden betaald.</p> <p>Besteding Ten laste van de voorziening worden uitgaven gedaan op basis van aanspraken conform de doelstelling van de voorziening.</p>	

NAAM:	Voorziening Rechten van personeel derden (NR: V018)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	2004
Doel:	Afwikkeling financiële verplichtingen AMK personeel
Instandhoudingduur:	tot 2020 (afloop financiële verplichting)
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 7.000
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
De voorziening is in 2004 ingesteld om een financiële toezegging met een lange afwikkeltermijn jegens derden te kunnen nakomen.	
Voeding:	
De voorziening is gevormd uit een bijdrage van het ministerie van VWS van € 125.000 en uit algemene provinciale middelen voor de jeugdzorg voor een bedrag van € 95.000. In 2009 is de voorziening naar beneden bijgesteld tot € 95.000 (volledig uit algemene middelen jeugdzorg) gerelateerd aan de medewerkers die hiervoor nog in aanmerking komen. Inmiddels is maximale verplichting jegens derden nog € 6.870, waardoor de voorziening verder neerwaarts is bijgesteld tot dit bedrag.	
Doel	
In verband met de overname van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) van de Hulpverleningsdienst Flevoland door Bureau Jeugdzorg Flevoland (BJZF) in 2004 is er door Provincie Flevoland een voorziening getroffen voor de financiële verplichting aan het AMK personeel, die voortvloeit uit de overgang van pensioenfondsen bij vervroegde uittreding en de zogenaamde exit-kosten. De verplichting geldt voor een termijn van 15 jaar.	
Besteding	
Er zal tot betaalbaarstelling worden overgegaan als de kosten zich daadwerkelijk voordoen.	

NAAM:	Voorziening oninbare vorderingen (NR: V035)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	4 oktober 2007 (E-docs 523087)
Doel:	Afdekking oninbare vorderingen
Instandhoudingduur:	Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 196.000
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan Op advies van de huisaccountant is in 2007 besloten om een voorziening oninbare vorderingen in te stellen.	
Voeding: De voorziening wordt gevoed uit algemene middelen. Periodiek wordt een analyse gemaakt van de op dat moment openstaande posten waarbij per individuele post de mate van (mogelijke) oninbaarheid wordt vastgesteld. Op basis hiervan vindt zo nodig een mutatie in de omvang van de voorziening plaats.	
Doel Deze voorziening is bedoeld voor vorderingen op debiteuren waarvan de inbaarheid per balansdatum zeer onzeker is. Het bedrag in de voorziening is volledig gebaseerd op specifieke vorderingen.	
Besteding Onttrekkingen aan de voorziening vinden plaats op het moment waarop definitief tot oninbaarheid wordt besloten.	

NAAM:	Voorziening verkoop aandelen NUON/Essent (NR: V036)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	29 april 2010 (E-docs 962918)
Doel:	Afdekking vordering Escrow
Instandhoudingduur:	2015 (afloop aansprakelijkheidstermijn)
Voeding:	Vordering op Escrow van NUON en Essent
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (toevoegingen); GS (Onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 104.000
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
De voorziening is ingesteld bij de jaarrekening 2009 conform het advies van de Commissie BBV en de huisaccountant.	
Voeding:	
De voorziening is gevoed uit de vordering die bestaat op de Escrow van NUON en Essent	
Doel	
In de verkooptransactie aandelen Essent/Nuon is een aantal garanties en een vrijwaring opgenomen van de voormalige publieke aandeelhouders aan de nieuwe aandeelhouders. Het totale bedrag aan aansprakelijkheid voor de Provincie Flevoland (oorspronkelijk € 379.000) bedraagt ultimo 2013 € 104.214 en is onder de naam Escrow niet aan de aandeelhouders uitgekeerd, maar op een geblokkeerde rekening geplaatst. De maximale duur van de aansprakelijkheid bedraagt 5 jaar.	
De voorziening is bedoeld ter dekking van het risico dat de vordering die bestaat op de Escrow niet tot uitkering komt. Conform het advies van de Commissie BBV en de huisaccountant is deze voorziening opgenomen tegenover de vordering op de Escrow.	
Besteding	
De voorziening zal gefaseerd vrijvallen op basis van de ontwikkeling van de (restant)omvang van de Escrow-vordering.	

NAAM:	Voorziening lening IJsselmeerziekenhuizen (NR: V037)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	15 mei 2013 (E-docs 1473006)
Doel:	Afdekking mogelijke oninbaarheid lening MC groep
Instandhoudingduur:	2014 (einde looptijd lening)
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (toevoegingen); GS (onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 1.333.000
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
In 2009 is de afdekking van de mogelijke oninbaarheid van de lening ad € 2 mln. aan de IJsselmeerziekenhuizen voor 100% opgenomen in de voorziening oninbare vorderingen. Bij de jaarrekening 2012 is besloten om hiervoor een aparte voorziening lening IJsselmeerziekenhuizen voor in te stellen.	
Voeding	
De voorziening is gevoed uit de algemene middelen.	
Doel	
Deze voorziening is bedoeld voor afdekking van de lening aan het IJsselmeerziekenhuis. Is de solvabiliteit van de stichting lager dan 15% is de stichting niet gehouden het te betalen bedrag terug te betalen. In dat geval zal het leningbedrag met het genoemde bedrag worden verminderd.	
Besteding	
Een onttrekking aan de voorziening vindt plaats op het moment waarop definitief tot oninbaarheid wordt besloten.	

NAAM:	Voorziening reorganisatie bedrijfsvoering (V039)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	26 juni 2013 (E-docs 1478107)
Doel:	Dekking kosten uitvoering visie bedrijfsvoering
Instandhoudingduur:	(vooralsnog) Onbepaald
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Geen
Beslissingsbevoegdheid:	PS (toevoegingen); GS (onttrekkingen)
Omvang 31-12-2013:	€ 9.917.000
Achtergrondinformatie:	
<p>Ontstaan De voorziening is ingesteld via de Perspectiefnota 2013-2017.</p>	
<p>Voeding Aan de voorziening is bij de Perspectiefnota 2013-2017 € 8,6 mln. toegevoegd. Dit bedrag is onttrokken aan de algemene reserve. Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2012 was binnen de algemene reserve reeds € 4,6 mln. voor dit doel geormerkt. Het resterende bedrag van € 4,0 mln. is in 2013 onttrokken aan de algemene reserve en wordt in de jaren 2014-2017 daarin teruggestort (€ 1,0 mln. per jaar) vanuit de jaarlijkse exploitatiebegroting. Aanvullend zal bij de jaarrekening 2013 een toevoeging worden gedaan van € 1,3 mln. Deze aanvulling vloeit deels voor uit een herberekening in verband met de herziening van de AOW-leeftijd en deels uit de financiële regelgeving, waarbij bepaalde uitgaven via deze voorziening moeten lopen en niet via de reserve personele frictiekosten, zoals aanvankelijk was voorgenomen.</p>	
<p>Doel De ambities ten aanzien van de bedrijfsvoering zijn verwoord in een visiedocument. Met dit document als uitgangspunt is een businesscase opgesteld. Onderdeel van deze businesscase is de halvering van het aantal ondersteunende afdelingen naar 3 afdelingen en een inkrimping van de formatie met 26 fte's. Dit moet er toe leiden dat er vanaf 2017 een structurele besparing van € 2,6 mln. kan worden bereikt. Om dat op een zorgvuldige manier te doen, zullen incidentele proces- en frictiekosten moeten worden gemaakt. Daarvoor is deze voorziening gevormd.</p>	
<p>Besteding Ten laste van de voorziening worden drie categorieën uitgaven verwacht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen (of de afkoop daarvan); raming € 7,9 mln.; • Uitgaven voor doorbetaling van pensioenafdrachten (conform artikel 18 van de uitvoeringsregeling van de CAP); raming € 1,0 mln; • Uitgaven voor proceskosten (zoals kosten van externe inhuur ter ontlasting van medewerkers die extra werkzaamheden verrichten in het kader van de reorganisatie); raming € 1,0 mln. <p>De fasering van de besteding is mede afhankelijk van de looptijd van de werkloosheidsuitkeringen, die de komende jaren zullen ontstaan. Om die reden is de instandhoudingduur van de voorziening vooralsnog onbepaald.</p>	

NAAM:	Voorziening gronden OostvaardersWold/Nieuwe natuur(NR: V040)
Basisinformatie:	
Instellingsdatum:	15 mei 2013 (E-docs 1473006)
Doel:	Dekking van het waarde risico van de geactiveerde gronden OostvaardersWold
Instandhoudingduur:	2022
Voeding:	Algemene middelen
Vastgestelde bandbreedte:	Vooralsnog maximaal € 1,2 miljoen
Beslissingsbevoegdheid:	GS
Omvang 31-12-2013:	€ 1.102.000
Achtergrondinformatie:	
Ontstaan	
Bij de vaststelling van de jaarrekening 2012 is deze voorziening gevormd met een eenmalige dotatie van € 1,2 miljoen. Dit bedrag was reeds in 2011 binnen de algemene reserve voor dit doel geormerkt	
Voeding	
De voorziening is gevoed met een eenmalige dotatie van € 1,2 mln.. Dit bedrag is gebaseerd op een ingeschat risico van waardevermindering van maximaal 25% op de boekwaarde van de geactiveerde gronden (€ 4,8 mln.) per 31 december 2012. De dotatie maakt onderdeel uit van het totaal beschikbare initiële budget van (maximaal € 33,9 mln. voor OostvaardersWold/Nieuwe Natuur.	
Doel	
De voorziening is gevormd om het risico af te dekken dat de geactiveerde gronden OostvaardersWold met verlies (verkoopprijs lager dan de boekwaarde) worden afgestoten.	
Besteding	
Besteding vindt plaats wanneer bij het afstoten (verkoop of ruiling) van geactiveerde grond OostvaardersWold verlies optreedt. De voorziening wordt opgeheven als de geactiveerde gronden OostvaardersWold zijn afgestoten of het waarde risico op nihil wordt ingeschat.	

BIJLAGE 3: Nota reserves en voorzieningen 2011-2015 (zoals door Provinciale Staten vastgesteld op 27 januari 2011; exclusief bijlagen)

Nota

Reserves en voorzieningen 2011-2015

Provincie Flevoland

Inleiding

De provincie Flevoland beschikt over een aantal reserves en voorzieningen. Deze reserves en voorzieningen zijn ingesteld om uitvoering te kunnen geven aan het provinciale beleid. De totale omvang ervan bedraagt in 2011 op begrotingsbasis circa € 92 mln., onderverdeeld in € 77 mln. reserves en € 15 mln. voorzieningen. Alleen al om die reden is het noodzakelijk dat de reserves en voorzieningen inhoudelijk en financieel goed zijn onderbouwd en dat er duidelijke en transparante spelregels zijn geformuleerd. Een deel van deze spelregels wordt bepaald door externe regelgeving; een ander deel wordt door Provinciale Staten vormgegeven en vastgesteld.

1. Doelstelling van de Nota

Reserves en voorzieningen zijn instrumenten om doelstellingen van Provinciale Staten te realiseren. Het is dan ook goed wanneer de inrichting en het gebruik van deze middelen aansluiten bij de doelstellingen, bijvoorbeeld neergelegd in het Hoofdlijnenakkoord. Daarnaast is het van belang dat enerzijds de te reserveren financiële middelen juist worden onderbouwd en anderzijds voldoende flexibel inzetbaar zijn. Spelregels moeten daarbij helpen. In deze nota komen deze regels als beleidsuitgangspunten aan de orde.

Met name rondom de bandbreedte van de algemene reserve en over de delegatie van de besteding van reserves hebben de Staten aangegeven te willen nadenken. Daarnaast heeft het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer *Reserves, juist bestemd* (2010) een aantal aspecten in kaart gebracht en aanbevelingen geformuleerd. Deze zijn betrokken bij de opstelling van deze nota.

2. Leeswijzer

De nota start in paragraaf 3 met het wettelijk kader waarbinnen reserves en voorzieningen worden gevormd en gebruikt. Daarbij wordt ingegaan op de interne en externe regelgeving. Vervolgens beschrijft paragraaf 4 een aantal algemene beleidsuitgangspunten voor reserves en voorzieningen die voor Flevoland van toepassing zouden moeten zijn. Daarbij wordt ingegaan op de bevoegdheden van Provinciale Staten en op de toegepaste mogelijkheid van delegatie van de besteding van een beperkt aantal reserves aan Gedeputeerde Staten. Hiervoor wordt een nieuwe werkwijze voorgesteld. In deze paragraaf wordt bovendien ingegaan op een aantal algemene aspecten voor reserves, zoals rentetoerekening, het weerstandsvermogen - met specifieke aandacht voor de positie van de algemene reserve - en oormerken binnen reserves.

De volgende paragraaf, 5, is toelichtend van aard en gaat in op de elementen die van belang zijn bij de beschrijving en onderbouwing van de reserves en voorzieningen. In vergelijking met de vorige nota reserves en voorzieningen uit 2007 is extra aandacht besteed aan een volledige, uniforme en vergelijkbare presentatie van de informatie. Daarbij is gebruik gemaakt van de uitkomsten en aanbevelingen uit het rapport 'Reserves juist bestemd?' dat de Randstedelijke Rekenkamer in 2010 heeft uitgebracht.

---

3. Wettelijke bepalingen

Reserves en voorzieningen hebben gemeen dat ze middelen bevatten die gedurende meerdere jaren beschikbaar zijn. Toch dienen ze verschillende doelen (zie hieronder). Om die reden worden de reserves tot het eigen vermogen van de provincie gerekend en de voorzieningen tot het vreemde vermogen.

3.1 Externe bepalingen

In de artikelen 43 t/m 45 van het Besluit en verantwoording provincie en gemeenten (BBV) zijn de wettelijke bepalingen inzake reserves en voorzieningen vermeld. De essentie van deze artikelen is hieronder weergegeven.

Artikel 43

Reserves worden onderscheiden in de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Een bestemmingsreserve wordt daarbij aangeduid als een reserve waaraan Provinciale Staten een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Artikel 44

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- a. verplichtingen, risico's en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- b. kosten die in volgende begrotingsjaren zullen worden gemaakt, maar die hun oorsprong mede vinden in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en waarbij de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren
- c. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, niet zijnde voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen.

Artikel 45

Voorzieningen mogen niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn ingesteld. Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan, tenzij de voorziening tegen contante waarde is gewaardeerd (wat inhoudt dat bij het bepalen van de omvang van de voorziening rekening is gehouden met jaarlijkse rentetoevoeging).

3.2 Interne bepalingen

In artikel 11 van de financiële verordening van de provincie Flevoland 2003, artikel 11, is de grondslag voor het opstellen van de nota Reserves en Voorzieningen opgenomen. Daarin staat het volgende vermeld:

Het college biedt de Staten eens in de vier jaar een nota reserves en voorzieningen aan. De Staten stellen de nota vast. De nota behandelt in ieder geval:

- a. de vorming en besteding van reserves;*
- b. de vorming en besteding van voorzieningen;*
- c. het doteren en verwerking van rente over de reserves en voorzieningen;*
- d. evaluatie van de bestaande reserves en voorzieningen;*
- e. de gewenste weerstandscapaciteit*

---

4. Beleidsaspecten

In de Nota reserves en voorzieningen 2007 is een aantal algemene beleidsuitgangspunten geformuleerd met betrekking tot de reserves en voorzieningen. Op grond van de daarmee opgedane ervaringen in de afgelopen periode bestaat er geen aanleiding om hierin fundamentele wijzigingen aan te brengen. Wel wordt een andere gedragslijn voor het omgaan met oormerken en delegatie geïntroduceerd.

4.1 Algemene uitgangspunten

Voor een structureel gezonde financiële huishouding is het van belang dat er tijdig voldoende middelen worden gereserveerd voor uitgaven die zich op de wat langere termijn zullen voordoen; reserves en voorzieningen spelen daarbij een belangrijke rol. Door het instellen en voeden van reserves en voorzieningen worden de bestedingsmogelijkheden op de korte termijn echter beperkt. Om die reden moet een zorgvuldige afweging worden gemaakt bij het reserveren van middelen voor latere jaren. Voorkomen moet worden dat er allerlei potjes worden gevormd met onduidelijke bestedingsdoelen en -momenten, waardoor 'dood geld' ontstaat. Voor het instellen en in stand houden van reserves en voorzieningen worden om die reden de volgende algemene uitgangspunten gehanteerd:

Beleidsuitgangspunt 1

Reserves en voorzieningen met een algemene (brede) doelstelling hebben de voorkeur boven reserves en voorzieningen met een specifiek doel; het aantal reserves en voorzieningen dient beperkt te blijven.

Door voor reserves en voorzieningen een brede doelstelling te hanteren, kan het aantal reserves beperkt blijven. Dit bevordert het inzicht in de financiële mogelijkheden. Daarnaast wordt hiermee de integrale afweging bij de inzet van middelen bevorderd.

Beleidsuitgangspunt 2

De instelling van een nieuwe reserve of voorziening dient gebaseerd te zijn op een duidelijke beleidsmatige en financiële onderbouwing. Daarbij worden aspecten als nut en noodzaak, omvang, instandhoudingduur en voeding voldoende helder beschreven. Deze beschrijvingen worden gehanteerd als vuistregels.

Er wordt gewerkt met een gestandaardiseerd informatieblad per reserve/voorziening. In dit informatieblad worden een aantal basiskennmerken van de reserve/voorziening is opgenomen; daarnaast wordt hierin achtergrondinformatie gegeven die van belang is bij het beoordelen van nut en noodzaak van de reserve/voorziening. Deze beschrijvingen worden gehanteerd als vuistregels, hetgeen inhoudt dat hiervan zonedig gemotiveerd kan worden afgeweken. In de praktijk blijken zich namelijk altijd situaties voor te doen die vragen om een flexibele toepassing van de vastgestelde richtlijnen.

4.2 Bevoegdheden

Het is van belang om duidelijke afspraken vast te leggen over de bevoegdheden ten aanzien van de reserves en voorzieningen. Hiervoor zijn twee beleidsuitgangspunten geformuleerd.

Beleidsuitgangspunt 3

Provinciale Staten nemen besluiten over de instelling en opheffing van reserves en voorzieningen.

Provinciale Staten zijn bevoegd op grond van het budgetrecht om reserves of voorzieningen in te stellen of op te heffen. Hiertoe nemen zij expliciete besluiten. De besluitvorming over toevoegingen en onttrekkingen verloopt voor reserves en voorzieningen verschillend

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves behoeven besluitvorming van Provinciale Staten. Deze besluiten worden genomen bij vaststelling van de begroting c.q. de jaarrekening. Daarnaast kan tussentijds bij afzonderlijk statenbesluit (c.q. begrotingswijziging) worden besloten middelen toe te voegen of te onttrekken aan een reserve.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden niet tot de lasten en baten gerekend, maar geschieden in het kader van resultaatbestemming. Dit houdt in dat eerst inzicht wordt gegeven in het geraamde, respectievelijk gerealiseerde resultaat vóór bestemming. Vervolgens wordt aangegeven welke bedragen aan de reserves worden onttrokken of toegevoegd voor de diverse programma's. Nadat deze stortingen en onttrekkingen zijn verwerkt volgt het resultaat na bestemming.

Het toevoegen van middelen aan de voorzieningen vindt eveneens plaats bij vaststelling van de begroting c.q. jaarrekening. Dit gebeurt op basis van meerjaren onderhoudsplannen en inzichten in toekomstige verplichtingen en risico's. Het vormen van een voorziening of het storten in een bestaande voorziening is een exploitatielast en geschiedt via de vaststelling van de programma's. (dus in het resultaatbepalende deel van de begroting c.q. jaarrekening). De omvang van voorzieningen moet concreet worden onderbouwd en moet voldoende zijn om de (toekomstige) verplichtingen te dekken.

De besteding van voorzieningen is de verantwoordelijkheid is van Gedeputeerde Staten. De uitgaven uit voorzieningen worden namelijk al geautoriseerd bij het vormen van de voorzieningen en worden nadien niet opnieuw aan Provinciale Staten te worden voorgelegd. De achterliggende gedachte is dat de uitgaven ten laste van de voorzieningen geen keuzevrijheid kennen en dat Provinciale Staten de bestemming niet meer kunnen wijzigen.

Volgens het BBV moeten uitgaven rechtstreeks ten laste van de voorzieningen worden geboekt en lopen ze niet via de exploitatie. Als de besteding ook ten laste van de rekening van baten en lasten zou lopen, zou het bedrag namelijk tweemaal als last worden verantwoord. De onttrekkingen worden dus rechtstreeks via de balans afgewikkeld en maken geen onderdeel uit van de exploitatiebegroting/rekening.

Beleidsuitgangspunt 4

Provinciale Staten kunnen binnen gedelegeerde reserves bedragen voor projecten of doelen oormerken en Gedeputeerde Staten machtigen de verdere uitvoeringsbesluiten hiervoor te nemen.

Ten laste van de bestemmingsreserves worden verplichtingen aangegaan, die leiden tot onttrekkingen. Wanneer er verplichtingen worden aangegaan ten laste van reserves gebeurt dit via een besluit van Provinciale Staten. Deze onttrekkingen worden verwerkt en geautoriseerd in de programmabegroting.

Daarnaast kan het zijn dat Provinciale Staten uitspreken een impuls te willen geven aan bepaalde doelen of projecten, die nog niet volledig uitgewerkt zijn. In die gevallen kan gewerkt worden met oormerken binnen een bepaalde reserve, waarbij door Provinciale Staten kaders worden gegeven voor de besteding. Voorbeelden uit het recente verleden zijn het oormerken van bedragen voor hoger onderwijs, economische ontwikkeling en kansrijke initiatieven binnen de reserve strategische en -ontwikkelingsprojecten. De uitwerking hiervan wordt vervolgens door Gedeputeerde Staten ter hand genomen.

Voor een vijftal reserves hebben Provinciale Staten besloten de beslissingsbevoegdheid bij Gedeputeerde Staten neer te leggen¹. Aan deze besluiten liggen verschillende motieven ten grondslag, maar in zijn algemeenheid kenmerken deze besluiten zich dat het de doelmatigheid en slagvaardigheid van de provincie vergroot.

Voor deze vijf gedelegeerde reserves wordt jaarlijks een meerjarig bestedingskader in de programmabegroting opgenomen. Het bestedingskader bestaat uit programmalijnen met bijbehorende maatregelen. Hierin wordt inzichtelijk gemaakt voor welke doelen en maatregelen de reserve in het begrotingsjaar naar verwachting zal worden ingezet. Indien Provinciale Staten instemmen met dit bestedingskader worden de daarin opgenomen bedragen beschouwd als geormerkt voor de aangegeven doelen en maatregelen. Door instemming met het bestedingskader worden Gedeputeerde Staten gemachtigd om de uitvoering ter hand te nemen. Deze uitvoering bestaat uit het aangaan van verplichtingen en het doen van uitbetaling conform de geormerkte bedragen.

Via de Voor- en Najaarsnota wordt gerapporteerd over uitvoering. In de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd.

Voor zover Provinciale Staten bepaalde onderdelen uit het bestedingskader onvoldoende onderbouwd vinden, kunnen zij besluiten dat deze bedragen nog niet geormerkt zijn en dat de uitvoering hiervan derhalve nog niet wordt vrijgegeven. In die gevallen kunnen in de loop van het begrotingsjaar voor afzonderlijke projecten voorstellen aan Provinciale Staten worden voorgelegd.

4.3 Rente over reserves

Beleidsuitgangspunt 5

Aan de reserves wordt geen rente toegevoegd.

¹ Het betreft hier de reserves jeugdzorg, wonen, welzijn en zorg, sportaccommodaties, Investeringsprogramma Flevoland-Almere 1^e tranche, en personele frictiekosten. Voor de 2e tranche van het IFA geldt de delegatie niet.

Mede doordat de provincie beschikt over reserves en voorzieningen kunnen investeringen uit eigen middelen worden gefinancierd. Daardoor hoeft geen of minder vreemd vermogen te worden aangetrokken. Hierdoor bespaart de provincie rentekosten. Vanuit bedrijfseconomische principes worden wel rentekosten toegerekend aan de investeringen. Deze zogenaamde bespaarde rente wordt jaarlijks in de begroting geraamd als algemeen dekkingsmiddel, dus zonder dat daaraan een specifieke bestemming wordt gegeven. Omdat de bespaarde rente vermindert als de omvang van de reserves en voorzieningen terugloopt, is het onverstandig om de bespaarde rente volledig in te zetten als structureel dekkingsmiddel.

Om die reden wordt een deel van de rentebaten (in 2011 € 1,7 mln.) gebruikt om de reserve strategische- en ontwikkelingsprojecten te voeden. Indien de rentebaten teruglopen, kan dit worden gecompenseerd door een verlaging van de storting in deze reserve. Uiteraard vermindert dat de bestedingsmogelijkheden vanuit deze reserve.

De bespaarde rente zou ook jaarlijks aan de reserves kunnen worden toegevoegd, waardoor de reserves automatisch doorgroeien en daarmee tevens worden beschermd tegen geldontwaarding. Hiervoor is niet gekozen omdat een automatische toevoeging aan de reserves een deel van de financiële ruimte impliciet onttrekt aan de besluitvorming rondom de allocatie van middelen.

Volledigheidshalve wordt nog herhaald dat, ingevolge artikel 45 van het BBV, aan voorzieningen geen rente mag worden toegevoegd.

4.4 Weerstandcapaciteit en omvang algemene reserve

4.4.1 Weerstandcapaciteit

Beleidsuitgangspunt 6

Voor de bepaling van de weerstandcapaciteit wordt uitsluitend rekening gehouden met vrij besteedbare middelen en niet met geormerkte of anderszins verplichte middelen.

De weerstandcapaciteit betreft het vermogen om financiële risico's en tegenvallers op te vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van de bestaande taken. De weerstandcapaciteit bestaat uit incidentele en structurele componenten². De algemene reserve wordt tot de incidentele weerstandcapaciteit gerekend, evenals de vrije ruimte in de bestemmingsreserves. De vrije ruimte kan worden gedefinieerd als dat deel van de reserve waartegenover geen door derden afdwingbare verplichtingen staan.

---

² De structurele weerstandcapaciteit bestaat vooral uit de onbenutte belastingcapaciteit opcenten motorrijtuigenbelasting. Omdat het belastingtarief steeds voor een jaar wordt vastgesteld, is dit deel van de weerstandcapaciteit niet direct inzetbaar.

Met belastingverhoging zal overigens zeer terughoudend worden omgegaan om redenen van belastingdruk voor de Flevolandse burger alsmede prijselasticiteit. Een tariefsverhoging kan namelijk een negatief gevolg hebben voor de belastingopbrengst als dit er toe zou leiden dat binnen de provincie gevestigde leasebedrijven vertrekken. Ofschoon via de verdeelmethode van het Provinciefonds een lagere belastingcapaciteit (het aantal belastbare auto's) voor een belangrijk deel (momenteel circa 75%) wordt gecompenseerd, is er toch sprake van een blijvend nadeel. Daarbij komt dat de compensatie pas met een time-lag van 2 jaar wordt toegepast, zodat de provincie de eerste jaren met het volledige nadeel wordt geconfronteerd.

In de praktijk doet zich bij de bepaling van de vrije ruimte de situatie voor dat er bij bepaalde reserves nog geen sprake is afdwingbare verplichtingen, maar dat er wel door PS uitgesproken bestuurlijke intenties, al dan niet in de vorm van convenanten en oormerken, zijn om de reserve volledig te benutten. Dit aspect is bij het onderdeel oormerken nader toegelicht. In dergelijke gevallen wordt ervoor gekozen om ervan uit te gaan dat deze intenties zullen worden gerealiseerd zodat de daarmee gemoeide middelen niet als vrije ruimte kunnen worden beschouwd.

Ter toelichting kan als voorbeeld worden genoemd de bestemmingsreserve Investeringsprogramma Flevoland - Almere (IFA). Er is een bestuurlijke intentie uitgesproken om tot 2020 tot een bedrag van € 100 mln. bij te dragen aan projecten in Almere. Op dit moment zijn nog niet alle projecten bekend en toegewezen, zodat er in strikte zin nog geen afdwingbare verplichtingen zijn. Toch wordt in dergelijke gevallen de nog beschikbare ruimte binnen de reserve niet meegeteld bij de bepaling van de weerstandcapaciteit.

De noodzakelijke omvang van de (incidentele) weerstandcapaciteit wordt bepaald door de (incidentele) financiële risico's die de provincie loopt. Jaarlijks worden deze risico's zichtbaar gemaakt in de programmabegroting en -rekening. Daarbij moet worden aangetekend dat alle genoemde risico's zich niet gelijktijdig en in volle omvang zullen voordoen. De noodzakelijke incidentele weerstandcapaciteit kan dus kleiner zijn dan het totaal van de incidentele risico's.

4.4.2 Algemene reserve

Beleidsuitgangspunt 7

Voor de algemene reserve geldt als minimum- en maximumomvang 5% respectievelijk 10% van de begrotingsomvang voor bestemming.

De algemene reserve is de belangrijkste component van de incidentele weerstandcapaciteit. Daarom is het goed om hiervoor een minimum- en maximumomvang te bepalen. Deze bandbreedte hangt samen met de financiële risico's die de provincie loopt en de mogelijkheden die de provincie heeft om deze risico's op te vangen.

Naast het inzetten van de algemene reserve zijn er echter nog andere mogelijkheden om dit te doen. Zo kan er gebruik worden gemaakt van vrije ruimte binnen bestemmingsreserves die een relatie hebben met de opgetreden financiële tegenvaller. Aan de risico's en de beschikbare weerstandcapaciteit wordt jaarlijks in de paragraaf "Weerstandsvermogen" bij de begroting en jaarrekening aandacht besteed. In dit verband wordt opgemerkt dat de kwantificering van de risico's en daarmee de bepaling van de noodzakelijke weerstandcapaciteit beschouwd moet worden als een benadering met een indicatief karakter.

Bij de bepaling van de gewenste minimumomvang van de algemene reserve moet worden bedacht dat de weerstandcapaciteit bestaat uit twee componenten; een incidentele en een structurele. De algemene reserve maakt onderdeel uit van de incidentele weerstandcapaciteit, samen met de vrije ruimte in de bestaande bestemmingsreserves. Deze totale incidentele weerstandcapaciteit is bedoeld ter dekking van incidentele risico's.

Daarnaast beschikt de provincie over een structurele weerstandscapaciteit. Deze bestaat vooral uit de onbenutte belastingcapaciteit. Dit biedt de mogelijkheid om structurele tegenvallers in eerste instantie incidenteel te dekken vanuit de reserves, maar structureel op een andere wijze dekking te vinden. Dit kan enerzijds door structurele ombuigingen door te voeren en anderzijds door gebruik te maken van de beschikbare structurele weerstandscapaciteit. Uiteraard zal deze afweging door Provinciale Staten moeten worden gemaakt.

Voor de omvang van de algemene reserve wordt een bandbreedte gehanteerd. Deze bedraagt minimaal 5% en maximaal 10% van de begrotingsomvang voor bestemming; met de begrotingsomvang wordt bedoeld het totaal van de geraamde c.q. verantwoorde lasten in het jaar waarop de bandbreedte van toepassing is. Voor het begrotingsjaar 2011 betekent dit een ondergrens van circa € 11 mln.

Indien de risico's zich de komende jaren zodanig ontwikkelen dat blijvend een hogere ondergrens noodzakelijk wordt geacht, zullen nadere voorstellen worden gedaan. De ondergrens van 5% wordt beschouwd als een minimumbuffer, ongeacht de hoogte van de risico's.

Naast een minimum wordt tevens een maximumomvang gehanteerd. Dit is nodig omdat een te hoge algemene reserve leidt tot ongewenste vastlegging van middelen.

Indien de omvang van de algemene reserve zich onder het vastgestelde minimum bevindt of dreigt te raken, zullen maatregelen worden genomen. Dit kan bijvoorbeeld tot gevolg hebben dat bij de bestemming van het rekeningresultaat prioriteit wordt gegeven aan het terugbrengen van de algemene reserve op het gewenste minimumniveau.

Verwacht mag worden dat de bovengrens van de algemene reserve de eerstkomende jaren niet zal worden bereikt of overschreden. Mocht dit wel het geval zijn, dan zullen voorstellen worden gedaan om de algemene reserve af te toppen en de overtollige middelen te besteden, dan wel toe te delen aan een andere reserve, waarvan versterking noodzakelijk wordt geacht.

5. Aspecten van onderbouwing

Ten opzichte van de vorige nota reserves en voorzieningen wordt in deze nota gewerkt met uniforme informatieformulieren per reserve/voorziening, welke als bijlagen bij de nota zijn opgenomen en daarvan onderdeel uitmaken. Hierin zijn de belangrijkste eigenschappen van de reserve/voorziening als basisinformatie opgenomen. Daarnaast wordt achtergrondinformatie gegeven over ontstaan, voeding, doel en besteding. Daarmee wordt het inzicht in nut en noodzaak van het hebben en aanhouden van de reserves en voorzieningen vergroot, hetgeen de kaderstellende besluitvorming van Provinciale Staten ondersteunt.

5.1 Nut en noodzaak

Reserves en voorzieningen zijn een hulpmiddel om invulling te geven aan de financiële gevolgen van het provinciale beleid. Het ligt daarom voor de hand dat Provinciale Staten een relatie leggen tussen de reserves en de doelstellingen van het Hoofdlijnenakkoord. Voor iedere (nieuwe) reserve en voorziening geldt dat het nut en de noodzaak ervan vooraf moet worden bepaald en periodiek moet worden geëvalueerd. Deze evaluatie vindt integraal plaats via de nota reserves en voorzieningen, die iedere vier jaar wordt opgesteld. Daarnaast kunnen ontwikkelingen

---

aanleiding geven tot een tussentijdse evaluatie van individuele reserves en voorzieningen.

Soms kan het mogelijk zijn om op een andere wijze, bijvoorbeeld rechtstreeks via de jaarlijkse begroting of via een bestaande reserve/voorziening, hetzelfde doel te bereiken.

5.2 Functies

Reserves en voorzieningen kunnen een aantal functies hebben. Zo kunnen ze het mogelijk maken om de lasten van het provinciale beleid gelijkmatiger te verdelen over de begrotingsjaren. Daarnaast kunnen reserves en voorzieningen bijdragen aan het veiligstellen van middelen voor bestuurlijke prioriteiten die op langere termijn worden gerealiseerd. Tenslotte zijn reserves en voorzieningen noodzakelijk om te voorkomen dat financiële tegenvallers of het inspelen op onvoorziene mogelijkheden direct dienen te leiden tot ombuigingen op het bestaande beleid. Kort samengevat hebben reserves en voorzieningen dus een egalisatie-, spaar- of bufferfunctie.

5.3 Instandhoudingduur

Reserves en voorzieningen kunnen worden ingesteld voor bepaalde en voor onbepaalde tijd. Door bij de instelling van een reserve/voorziening duidelijk te definiëren waarvoor deze bedoeld is (nut en noodzaak), kan ook worden bepaald gedurende welke termijn de reserve/voorziening in stand moet worden gehouden. Indien de redenen waarom een reserve/voorziening is ingesteld niet meer aanwezig zijn, kan deze worden opgeheven. Voorkomen moet worden dat reserves/voorzieningen nodeloos in stand worden gehouden.

Voorbeelden van tijdelijke reserves zijn reserves die gekoppeld zijn aan een programma, zoals de reserves cofinanciering p-MJP 2007-2013 en de reserves cofinanciering EPD 2000-2006 en 2007-2013.

5.4 Bandbreedtes

De omvang van reserves en voorzieningen kan fluctueren. Bij de instelling van een reserve/voorziening wordt een financiële onderbouwing gemaakt waaruit een prognose van de ontwikkeling van de omvang door de jaren heen kan worden berekend. Dit leidt ertoe dat er een theoretische bandbreedte (minimum- en maximumomvang) van de reserve/voorziening ontstaat. Deze bandbreedte zou door Provinciale Staten kunnen worden vastgelegd om te voorkomen dat reserves uit de pas gaan lopen. Op dit moment is alleen voor de algemene reserve een bandbreedte vastgesteld. Wel geldt voor alle reserves dat deze geen (blijvend) negatieve stand kunnen vertonen.

5.5 Voeding

Reserves en voorzieningen kunnen worden gevoed vanuit provinciale middelen en uit middelen van derden³. Bij de instelling van de reserve moet worden bepaald op welke wijze de voeding plaatsvindt. Zo kan een reserve worden gevoed uit specifieke inkomsten; als voorbeeld kan de reserve Infrafonds worden genoemd die wordt gevoed uit de opbrengst van een specifiek aantal procenten op de motorrijtuigenbelasting. Ook

---

³ Bij middelen van derden moeten worden gedacht aan bijdragen van derden voor bepaalde projecten. Het gaat hier niet om nog niet bestede doeluitkeringen van het Rijk of de Europese Unie, zoals de uitkering jeugdzorg of de brede doeluitkering voor verkeer en vervoer. Deze laatste worden niet toegevoegd aan reserves/voorzieningen maar als vooruitontvangen doeluitkeringen op de balans gepresenteerd.

---

zijn er reserves die worden gevoed uit niet bestede budgetten op specifieke begrotingsposten.

5.6 Financiële onderbouwing

Een reserve/voorziening wordt ingesteld met een bepaald doel. Bij de instelling van de reserve/voorziening dient inzicht te bestaan in de omvang van de noodzakelijke middelen die met het bereiken van het doel zijn gemoeid. De mate van concreetheid kan daarbij variëren. Zo zal een reserve die bedoeld is om in te spelen op nieuwe kansen en mogelijkheden (zoals de reserve strategische- en ontwikkelingsprojecten) een minder gedegen onderbouwing kennen dan een reserve die bedoeld is voor de realisatie van één specifiek afgebakend doel (zoals de reserves cofinanciering EU-projecten).

---

6 Evaluatie en bijstelling

Deze nota is een beleidskader dat voor een periode van vier jaren (2011-2015) is opgesteld. Tussentijdse aanpassingen zijn mogelijk en kunnen worden gekoppeld aan documenten als de Kadernota voor het eerst volgende jaar, de Programmabegroting en de Jaarrekening. In deze documenten worden deze ontwikkelingen weergegeven en verantwoord op basis van de criteria van nut en noodzaak. Ook beslissingen tot opheffing en instellingen van deze instrumenten sluiten goed aan bij de doelstellingen van dergelijke documenten. Voordat een nieuwe integrale nota wordt opgesteld wordt de werking van de huidige Nota en die van de respectievelijke reserves en voorzieningen beoordeeld.